

stnina plačana pri pošti 1315 Velike Lašče

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

datum izida: 4. februar 2015

SN 14085852

številka: **1**
letnik izdaje: **21**

KAZALO:

ŽUPANOV SKLAD	3
OBČINSKE STRANI	3
Občina pristopika k projektu	
Mreža postajališč za avtodome	3
Defibrilator	4
S 3. seje občinskega sveta	4
Zbrani odpadki v zbirnem centru	5
Pregled leta na komunalnem podorčju	6
Božično-novoletni koncert	6
Dolžnosti lastnikov zemljišč ob cestah	7
ŠOLA IN VRTEC	9
Neodvisen.si	
Veseli december na Karlovinci	
Vpis v vrtec	
Ustvarjanje v rokodelskem centru	
Poprtniki	
Na šoli smo dobili najboljše plezalce	
KULTURA	13
Kulturni bazar	
Janezu Grudnu v spomin	
VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	16
Učenje vse življenje	
Literarna skupina se širi	

DRUŠTVA	18
Čebelarji so pregledali svoje delo	
Zarja spominov	
Društvo upokojencev Velike Lašče	
NAŠA DEDIŠČINA	21
Razstava poprnikov DPŽ Velike Lašče	
Razstava jaslic na Gradežu	
Veselo sporočilo v Velikih Laščah	
MLADI	26
Skavti poročamo...	
Mavrična skupina	
TURIZEM	28
Turizem je naša priložnost	
ŠPORT IN REKREACIJA	29
Športno društvo Turjak	
Zaključili smo tekmovalno leto	
Božična lokostrelska tekma	
Sibor-Inotherm usepešen	
ZDRAVJE IN REKREACIJA	31
Predstavitve koronarnega kluba	
Dajmo življenju gibanje	
IZ NAŠIH ŽUPNIJ	35
Velikolaški romarji v Sveti deželi	
Svetovni molitveni dan	
STRANKE	36
PISMA	37
ZAHVALE	40
OGLASI	42

Slika na naslovnici:

Jaslice, skrite v zimski idili - z razstave jaslic na Gradežu

(foto Z. Zabukovec)

TROBLA

glasilo
Občine Velike Lašče

ISSN 1408-5852

**Naslednja Trobla izide 11. marca 2015,
prispevke je potrebno oddati do 25. februarja 2015.**

Letnik 21, številka 1, 4. februar 2015. Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno. **Naklada:** 1.520 izvodov. **Izdajatelj:** Občina Velike Lašče. **Odgovorna urednica:** Lidija Čop. **Uredniški odbor:** Ivanka Peterlin, Veronika Vasič, Manfred Deterding, Urša Zalar. **Lektoriranje:** Ema Sevšek. **Oblikovanje:** Lidija Čop. **Tisk:** Luart, d.o.o. **Naslov uredništva:** Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče. Tel.: 01/781 03 70, e-pošta: trobla@velike-lasce.si. Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

ŽUPANOV SKLAD

Ustanova Županov sklad je na podlagi razpisa, objavljenega v Trobli decembra 2014, podelila kar nekaj denarnih pomoči, ki se nanašajo na kritje stroškov šolanja, stroškov, povezanih s treningi aktivnih športnikov, z odobrenimi sredstvi pomagala družinam oz. posameznikom, ki so se, ne po svoji krivdi, znašli v finančni stiski, finančno pa je podprla tudi nekatere programe naših društev.

Županov sklad se je v decembru 2014 odzval tudi ob tragediji Kočevarjevih iz Stranja, vasice nad Blanco, ko je družina s sedmimi otroki ostala brez mame Marije, življenje 17-letne hčerke Anje pa je viselo na nitki. Priprave na kolino so se ob eksploziji bojlerja spremenile v družinsko tragedijo. Župan Anton Zakrajšek je družini izrekel sožalje v upanju, da bodo znali in zmogli prenesti bolečino ob izgubi

Ustanova Županov sklad se odziva na potrebe in stiske občanov, podpira programe društev in pomaga tudi zunaj meja naše občine

svoje mame in žene Marije. Ob tej priložnosti jim je izročil tudi finančno pomoč iz Županovega sklada.

Obisk pri Kočevarjevih

OBČINA VELIKE LAŠČE in
OŠ PRIMOŽA TRUBARJA VELIKE LAŠČE
vas ob

**slovenskem
kulturnem prazniku
vabita na prireditev**

**VEŠ, POET,
SVOJ DOLG?**

petek, 6. februar 2015, ob 19.30
Levstikov dom v Velikih Laščah

Občina Velike Lašče pristopila k projektu Mreža postajališč za avtodome po Sloveniji – MPZASLO

Med številnimi občinami, ki so pristopile k projektu, je tudi Občina Velike Lašče. Pogodbo o sodelovanju sta januarja letos podpisala župan Anton Zakrajšek in Dušan Skerbiš, župan Občine Mirna, ki je nosilec projekta. Namen projekta je uresničitev ideje, da se v lokalnih skupnostih zgradi postajališča za avtodome, na katerih bo popotnikom ponujena standardizirana oskrba, informacijske table pa jih bodo seznanjale z zanimivostmi in kulturno turistično ponudbo.

Srce ima razloge, ki jih razum ne pozna. (B. Pascal)

Ženske zaradi svoje srčnosti in poguma vsakodnevno dokazujejo, da poganjajo svet, prinašajo veselje, upanje in ljubezen in so polne sočutja in idej.

ISKRENE ČESTITKE OB DNEVU ŽENA!

župan Anton Zakrajšek

DEFIBRILATOR

(AED) —
pomoč,
ko se
ustavi srce

Dobavitelj naprave MEDITRA, d.o.o., iz Ljubljane bo predstavil postopek oživljanja z uporabo defibrilatorja.

**Predstavitve bo v sredo,
11. februarja 2015, ob 14. uri
na Občini Velike Lašče.**

V Občini Velike Lašče smo z veseljem sprejeli novo pridobitev – avtomatski zunanji defibrilator (AED). To je prenosna elektronska naprava, namenjena za oživljanje bolnikov, ki kažejo znake srčnega zastoja.

Naprava, ki je sposobna zaznati zastoj srca pri človeku, s pomočjo električnega sunka srce ponovno požene in s tem reši življenje.

Uporabnik je voden skozi proces oživljanja na podlagi jasnih in razumljivih ukazov v obliki govora in optičnih usmeritev.

Defibrilator bo nameščen v posebni omarici na zunanji steni **Levstikovega doma** in tako dostopen vse dni in ob vsaki uri. Ob odprtju omarice se avtomatsko sproži alarm, ki opozori, da je prišlo do odprtja AED omarice in da nekdo potrebuje pomoč.

Za prejeto napravo se iskreno zahvaljujemo donatorju, gradbenemu podjetju AS Primus, d.o.o., iz Starega trga pri Ložu, ki je ob zaključku izgradnje novih učilnic pri OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče v letu 2014 obljubilo Občini Velike Lašče kot investitorju donacijo in je sedaj to obljubo tudi izpolnilo.

Defibrilator je Občini Velike Lašče 14. januarja 2015 izročil direktor Boris Hribar.

Želeli bi, da se z delovanjem naprave seznanijo predvsem predstavniki organizacij, katerih glavna naloga je pomoč ljudem – Krajevna organizacija rdečega križa, gasilci, civilna zaščita, Koronarni klub in drugi, ki bodo informacije o delovanju lahko posredovali tudi ostalim v okviru področij, kjer delujejo.

Občinska uprava, V. V.
Foto: L. Č.

Direktor AS Primus Boris Hribar je izročil defibrilator županu Antonu Zakrajšku in podžupanji dr. Tatjani Devjak.

S 3. SEJE OBČINSKEGA SVETA

Občinski svet Občine Velike Lašče se je v petek, 12. decembra 2014, sestal na 3. redni seji.

Po ugotovitvi sklepčnosti je župan predlagal v potrditev naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 2. redne seje
2. Poročilo odborov
3. Spremembe in dopolnitve Poslovnika Občinskega sveta
4. Vloge občanov za odkup zemljišč

5. Odlok o proračunu občine za leti 2015 in 2016 – prva obravnava

6. Pobude, vprašanja in predlogi svetnikov

7. Poročilo župana

Po potrditvi zapisnika sta predsednika odbora za komunalo, varstvo okolja in urejanje prostora ter statutarno pravne komisije podala kratko poročilo o sejah.

Občinski svet je v nadaljevanju sprejel naslednje sklepe:

Ad 3

Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme

ZBRANI ODPADKI v začasnem zbirnem centru na Turjaku za leto 2014

Onesnaževanje je velik problem današnjega časa; z njim se moramo soočiti in ga poskušati čim bolj reševati skupaj. Z ločevanjem in zbiranjem odpadkov naredimo lahko veliko za okolje, v katerem živimo.

V dobrih dveh letih obratovanja zbirnega centra na Turjaku se je izkazalo, da so ga občani dobro sprejeli in se lepo navadili na ločevanje. Vsak mesec po poročilih PGD Turjak, ki v skladu z dogovorom skrbi za sprejem odpadkov ter za red in čistočo v samem zbirnem centru in njegovi okolici, beležimo veliko število obiskovalcev, ki pripeljejo najrazličnejše odpadke.

Tako je v letu 2014 pripeljalo odpadke kar 2277 občanov. Približne količine posamezne vrste odpadkov za lansko leto pa so prikazane v tabeli.

Veliko je bilo zbranih tudi odpadkov, kot so različne elektronske naprave in bela tehnika. Prav ti odpadki pa so bili vabljeni za nepoklicane obiskovalce, saj so bili kar nekajkrat opaženi obiski zunaj odpiralnega časa, kar je bilo razvidno iz poškodb varovalne ograje in razmetanih tovrstnih odpadkov, ki se zbirajo pod nastreškom znotraj zbirnega centra.

V zbirnem centru ima svoje mesto tudi zabojnik za zbiranje še uporabnih oblačil in obutve. Praznjenje tega zabojnika se je izvajalo približno na 14 dni. Količine še uporabnih oblačil in obutve ni bilo mogoče določiti, saj je zabojnik v celoti zaprt in zaklenjen.

spremembe in dopolnitve Poslovnika Občinskega sveta Občine Velike Lašče. Spremembe in dopolnitve poslovnika se nanašajo na področje objave posnetkov sej Občinskega sveta na občinski spletni strani ter dajanja vprašanj in pobud s strani članov občinskega sveta.

Ad 4

1. Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Sklep o ukinitvi splošnega ljudskega premoženja parc. št. 1951/35 k.o. Velike Lašče in se strinja z odprodajo parc. št. 1951/35 k.o. Velike Lašče v izmeri 34 m².

2. Občinski svet sprejme sklep, da se strinja s prodajo parc. št. 1589/10 k.o. Velike Lašče in menjavo zemljišč glede na potek dovozne poti v

VRSTA ODPADKOV	KOLIČINA
izrabljene avtomobilske gume	195 m ³
stiropor	105 m ³
kartonska embalaža	195 m ³
kovina in kovinska embalaža	180 m ³
ravno steklo	22,5 m ³
splošni mešani odpadki	555 m ³
zeleni odrez	30 m ³
biološki odpadki	720 litrov
plastična embalaža	330 m ³
pohišten les	255 m ³

Ločevanje je potrebno zato, ker smeti predstavljajo osnovno surovino za proces predelave in morebitne ponovne uporabe.

Zbirni center na Turjaku še naprej ostaja odprt vsako soboto med 8. in 12. uro.

Po poročilu skrbnika zbirnega centra povzela
Marija Ivanc Čampa

naravi. Opravi se parcelacija parcele št. 2111/1 k.o. Velike Lašče, na novonastali parceli se ukine javno dobro in sklene menjalna pogodba za zamenjavo novonastale parcele in parc. št. 1589/10 k.o. Velike Lašče s parcelo št. 1589/9 k.o. Velike Lašče, po kateri v naravi poteka dovozna pot. Menjalna pogodba se sklene z doplačilom vlagatelja glede na površino zemljišč, ki bodo predmet menjave. Stroške parcelacije nosi Občina Velike Lašče.

Ad 5 - Predlog proračuna občine Velike Lašče za leti 2015 in 2016 in načrt razvojnih programov za obdobje od 2015 do 2019 se daje v javno razpravo. Vsi zainteresirani imajo možnost vpogleda v predlog proračuna in posredujejo svoje pripombe občinski upravi do 7. januarja 2015.

Tanja Uršič, občinska uprava

PREGLED LETA 2014 na komunalnem področju v številkah

Ker se je ob koncu leta vedno zanimivo ozreti nazaj in preveriti uspešnost opravljenega dela, vam spodaj predstavljamo nekaj številčnih podatkov o delu na področju komunale v letu 2014.

V preteklem letu smo:

- asfaltirali 2.520 m cest,
- zgradili 500 m novih pločnikov,
- obnovili 2.410 m vodovodne napeljave,
- postavili 12 novih nadzemnih hidrantov,
- namestili oziroma zamenjali preko 50 prometnih znakov,
- postavili 22 novih svetilk javne razsvetljave,
- namestili preko 60 pokrovov obcestnih jaškov,
- izdali 23 odločb o odmeri komunalnega prispevka,
- izdali 143 projektnih pogojev, odločb o zaporah cest in različnih soglasij.

Roman Viršek, občinska uprava

Ob dnevu samostojnosti in enotnosti

BOŽIČNO- NOVOLETNI KONCERT

Tokratni božično-novoletni koncert je zopet minil v znamenju dobre glasbe, lepe besede, prijetnega druženja, dobre volje in, kar je za organizatorje najbolj pomembno, polne dvorane zadovoljnih obiskovalcev.

Uvod v koncert je bila slovenska himna, s katero smo počastili tudi DAN SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI. Pred 24-imi leti je namreč ideja o samostojnosti prerasla v željo in nazadnje v resničnost. Slovenski pregovor, ki pravi: *»Nihče ne ljubi domovine, ker je velika, temveč ker je njegova«*, nas prav ob obeležitvi tega praznika spodbuja k ljubezni do domovine, do soljudi, do gojenja enotnosti, strpnosti in spoštovanja med ljudmi. Praznovanje pa je hkrati tudi zavedanje, da je treba tudi v prihodnje ohranjati našo domovino in da moramo biti ponosni nanjo. Ponos pa bo lahko toliko večji, če vsak dan skrbimo za dobro vseh nas, za pravičnost, za solidarnost. Človek je namreč toliko boljši in plemenitejši, kolikor bolj služi skupnosti.

Poleg državnega praznika, pa sta

Mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja z zborovodkinjo Vito Mekinda in pianistko Ano Dolšak

beseda in pesem tega večera pričarali tudi božično-novoletno vzdušje. Pisateljica Suzana Tratnik je zapisala: *»Listov ne obračamo zato, da bi nekaj minilo, temveč zato, da lahko preberemo drugo zgodbo na naslednji strani.«* Obrnili smo list iztekajočega leta 2014. Želimo si, da bi na njem ostale le lepe zgodbe, ki smo jih pisali s svojimi nasmehi, uspehi, dobrimi deli in vsakdanjimi trenutki sreče. Prav te pa naj bi vsak izmed nas skrbno vpletal tudi v zgodbo leta 2015.

Lidija Čop

Foto: Peter Centa

Koncert je vodila Maja Oderlap

*Ansambel Igor in
zlati zvoki*

*Ansambel
Veseli Dolenjci*

Pevec Aljaž Farasin

*Zaplesali so
člani
Folklorne
skupine
Velike Lašče*

*Vokalna skupina
Vilinke in pianist
Tine Bec*

Dolžnosti lastnikov zemljišč ob kategoriziranih cestah v času zimskega vzdrževanja cest

Letošnja zima do sedaj ni bila bogata s snegom, pa vendar bi vam radi v nadaljevanju predstavili nekaj najpogostejših kršitev cestno-prometnih predpisov v zimskem času, ko imamo vsi obilico dela z odmetavanjem in odstranjevanjem snega. Nekateri lastniki zemljišč ob javnih cestah jih kršijo zaradi nepoznavanja ali slabega poznavanja predpisov, spet drugi predvsem z namenom, da bi, kot sami pravijo, na ta način zavarovali svojo lastnino ob cesti. Z mnogimi takimi prekrški se v tem času srečujemo inšpektorji za ceste, policija, občinsko redarstvo, upravljavci cest, še posebej pa izvajalci rednega vzdrževanja javnih cest.

V praksi se tako pogosto dogaja, da posamezni lastniki zemljišč ob cesti sneg s svojih dvorišč in dovoznih poti narinejo ob cesto ali celo na cesto ali pločnik v upanju, da bo sneg zimska služba že odrinila drugam. To je tako ali tako njihova naloga in za to tudi plačujemo cestne dajatve. Zakon pa pravi drugače. V času sneženja je izvajalec zimske službe dolžan zagotavljati vsaj minimalno prevoznost cest, pri čemer se pluženje in prevoznost cest zagotavlja glede na prednostni vrsti red. Najprej se plužijo glavne ceste, sledijo jim

regionalne ceste, nato so na vrsti lokalne ceste in zadnje kategorizirane javne poti. Sneg se vedno pluži od ceste višje kategorije proti cestam nižje kategorije. Individualni priključki, dovozi na zasebna dvorišča ter pristopi do zemljišč in objektov se na javno cesto »priključujejo«, zato so v primerjavi z javno cesto »v podrejenem položaju«. Tej ugotovitvi sledi tudi veljavna zakonodaja. Zakon o cestah (Ur. l. RS št. 109/10, 48/12, 36/14; v nadaljevanju ZCes-1) v 5. členu določa, da je prepovedano izvajati ali opustiti kakršna koli dela na javni cesti, na zemljiščih ali na objektih ob javni cesti, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožala, ovirala ali zmanjšala varnost prometa na njej. V drugem odstavku tega člena je določeno, da je še zlasti prepovedano na cestišču javne ceste razsipati sipek material (torej tudi metati sneg nanjo), razen posipnih materialov v času izvajanja zimske službe, nanašati blato na cesto ali cesto kako drugače onesnaževati ter puščati sneg ali led, ki pade ali zdrsne na cesto. Za posameznika, ki ravna v nasprotju s to zakonsko določbo, je zagrožena tudi globa v znesku 1.000 evrov.

Dalje 19. člen ZCes-1 posebej ureja obveznosti lastnikov zemljišč ob javni cesti, in sicer so lastniki zemljišč ob cesti dolžni na svojem zemljišču dopustiti vse posege, ki so nujno potrebni za nemoteno uporabo javne ceste, zlasti pa so dolžni dopustiti odlaganje snega na njihovo zemljišče, če se jim s tem ne povzroča škoda in če snega ni mogoče odlagati v okviru cestnega sveta. Lastnika zemljišča, ki ne dovoli ali ovira odlaganje snega iz ceste na svoje zemljišče, se lahko kaznuje z globo 500 evrov.

Lastniki zemljišč ob cesti, ki sneg s svojih dvorišč in individualnih dovozov ali dostopov odlagajo v kupe ob cesti ali pa ga narinejo ob rob ceste v prepričanju, da je zimska služba dolžna te kupe snega z roba ceste očistiti ter jih odpeljati drugam, ravnavo v nasprotju s 97. ter 98. členom ZCes-1. V 97. členu ZCes-1 je določeno, da je ob občinski cesti tako imenovani varovalni pas, ki je namenjen varovanju ceste, varnosti udeležencev v prometu ter tudi nemotenemu izvajanju rednih vzdrževalnih in drugih del. Širina varovalnega pasu ob cesti je odvisna od kategorije ceste in znaša vsaj 2 m ali več. Raba prostora v varovalnem pasu ceste je omejena, ne glede na lastništvo zemljišča, na katerem se varovalni pas ceste nahaja, posegi v ta prostor pa so dovoljeni le s soglasjem upravljavca občinske ceste, torej občine. Posameznik, ki v varovalnem pasu občinske ceste brez soglasja upravljavca ceste odlaga sneg ali izvaja kakršna koli druga dela, je lahko že samo zaradi tega, ker to počne brez soglasja upravljavca, kaznovan z globo 200 evrov.

Če pa je lastnik zemljišča ob cesti kup snega nametal na priključku svoje dovozne poti do ceste, pa čeprav je to sneg, ki je bil na njegovo dvorišče ali dovozno pot odrinjen z javne ceste, ravna v nasprotju z 98. členom ZCes-1. Ta namreč določa, da v območju cestnih priključkov na občinsko cesto ni dovoljeno storiti ničesar, kar bi lahko oviralo preglednost iz priključka na javno cesto. Posameznik, ki kup snega na mestu priključka nameče tako, da ovira preglednost ter s tem povzroči nevarno vključevanje v promet iz priključka na javno cesto, se lahko kaznuje z globo 500 evrov.

Osnovni namen teh zakonskih določb pa ni v kaznovanju posameznikov, ki imajo to nesrečo, da je njihova lastnina ob javnih cestah. Pravilno ravnanje lastnika zemljišča ob cesti je v prvi vrsti namenjeno njegovi lastni varnosti, ko se bo s svojega dvorišča vključeval v promet na javno cesto. Namen teh zakonskih določb je splošna varnost vseh udeležencev v prometu, saj udeleženec v prometni nesreči praviloma nikoli ni samo povzročitelj nesreče. S svojim pravilnim ravnanjem boste kot lastnik zemljišča ob cesti prispevali za svojo varnost in za večjo varnost vseh udeležencev v prometu. In navsezadnje boste s tem, ko boste odstranili sneg, ki je bil v času pluzenja s ceste odrinjen ali narinjen na vaše zemljišče ob cesti ali na vašo dovozno pot ter ga na svojem zemljišču odložili čim dlje stran od ceste, tudi bistveno pripomogli k čim bolj učinkovitemu izvajanju zimske službe na javnih cestah. Na ta način boste zagotovili dovolj prostora za odlaganje snega, ki je v času sneženja padel na cesto, izvajalec vzdrževanja ceste bo tako lahko hitreje splužil cesto ter s tem zagotovil njeno prevoznost. S tem, ko bo izvajalec hitreje opravil svoje delo na cestah višje kategorije, pa bo lahko prej začel tudi z zagotavljanjem prevoznosti kategoriziranih javnih poti, ki so na vrsti kot zadnje.

Pri vašem ravnanju, ko boste kot dober lastnik zemljišča odstranjevali sneg stran od ceste, se tudi ne gre ozirati na početje ostalih sosedov. Za tiste, ki bodo ravnali v nasprotju z opisanimi zakonskimi določbami, bomo poskrbeli za to pristojne inšpekcijske službe, policija in občinsko redarstvo.

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin
Dobropolje, Loški Potok, Ribnica,
Sodražica in Velike Lašče

NEODVISEN.SI

V četrtek, 22. 1. 2015, so na naši šoli potekale delavnice Neodvisen.si, katerih so se udeležili vsi učenci centralne šole in obeh podružničnih šol ter najstarejša skupina otrok vrtca. Gre za vseslovenski družbeno odgovoren program, katerega poslanstvo je soočiti otroke in mladostnike ter odrasle s pojavi najrazličnejših kemičnih in nekemičnih zasvojenosti. Program odpira vrata medgeneracijskim stikom in premisleku o odgovornem in usklajenem starševstvu in postavljanju trdnih vzgojnih temeljev.

Z delavnicami smo pričeli ob 9.30 v športni dvorani. Vodila sta jih Bojan Kodelja, oblikovalec in izvajalec družbeno odgovornih programov, in Miha Kramli, terapevt. Delavnica, namenjena najmlajšim – učencem I. triletja in najstarejši skupini otrok vrtca, je imela naslov Jaka išče nov dan. Ni naključje, da je glavni junak programa kuža z imenom Jaka, saj pes že od nekdaj simbolizira tisto pravo, brezpogojno prijateljstvo in ljubezen. Z njim otroci, s pomočjo zabavno-poučnih filmčkov spoznavajo in utrjujejo znanje o zdravju, igri, knjigi, odgovornosti in predvsem o prijateljstvu.

Otrokom II. triletja je bil namenjen interaktivni program Dogodivščina Zarje in Svita. Mladostniki ob zabavno interaktivnem druženju prejmejo več sklopov sporočil, ki so jim z videostripom, v katerem sta glavna junaka Zarja in Svit, sporočena na njim razumljiv način. V program so tudi aktivno vključeni in s tem soustvarjajo sporočila, kar jim doda še večjo veljavo. Prvi sklop poudarja pomembnost pozitivne samopodobe, saj danes otroci vse prevečkrat ne sprejemajo samega sebe in imajo zato težave z lastno samopodobo. Drugi sklop mladim prikaže pravilno reakcijo v kočljivi in samodestruktivni situaciji, ki je pogosta tudi v vsakdanjem življenju. V tretjem sklopu se učijo o tem, v kolikšni meri lahko zaupajo neznancem, in o pravilni presoji, katere podatke posredovati neznanцу in katerih ne. Četrty sklop poudarja enega

največjih problemov današnje družbe – neravnovesje med ustvarjalnim preživljanjem prostega časa v družbi prijateljev in multimedijskimi pripomočki. Peti sklop govori o čutečih medosebnih odnosih, ki so osnova za pravo prijateljstvo, saj si vsakdo želi prijateljev, ne more pa biti vsakdo naš prijatelj.

Učencem III. triletja je bila namenjena delavnica Zamolčane resnice. Delavnica opozarja na pasti, ki v današnjih časih prežijo na mladostnike. Strokovnjak – terapevt in moderator na razumljiv način prikažeta pasti, v katere se lahko ujamejo mladostniki: različne kemične in nekemične zasvojenosti, pretkanost dilerjev, nepravilna uporaba računalnika ter poudarita vrednost pozitivne naravnosti in zdravih medsebojnih odnosov ter prijateljstva. Interaktivni program, katerega moto je "Mladina veliko ve, zna in zmore", je obogaten s pristinimi prispevki znanih slovenskih osebnosti, ki na svoj način sporočajo vrednost in pomen zdravega in neodvisnega življenja.

Ob 18. uri se je v športni dvorani odvijal družabni večer, namenjen staršem, strokovnim delavcem šole in krajanom. Vse prisotne sta nagovorili ravnateljica mag. Metoda Kolar in podžupanja dr. Tatjana Devjak. Predavatelji, že omenjenima Kodelji in Kramliju se je pridružila gospa Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic in ustanoviteljica društva Beli obroč Slovenije, so spregovorili o medsebojnih odnosih, usklajenosti starševskih vlog, postavljanjem meja v vzgoji, različnih oblikah zasvojenosti ... Na videozaslonu je v dogajanje posegel tudi priznani kantavtor Iztok Mlakar.

Po odzivih učencev, strokovnih delavcev šole in staršev smo preživeli zanimiv in bogat dan, ki je ponudil veliko iztočnic za razmišljanje in naše ravnanje.

Irena Budič Pavlič

VESELI DECEMBER NA KARLOVICI

Mesec december je čas pričakovanj in novih spoznanj. Čas, ki ga mnogi radi preživimo v krogu najbližjih, izmenjujemo ideje, kakšne bodo letos jaslice in kako bo okrašena smrečica, se pogovarjamo, smejimo, pojemo lepe božične pesmi in pečemo piškotke.

Odvijajo se razni praznični dogodki in vsak posameznik si praznike pripravi na svoj način.

Praznično vzdušje smo skušali pričarati tudi v vrtcu Sončni žarek in otrokom ponuditi različne dejavnosti. Imeli smo precej podoben načrt za vse skupine, vzgojitelji pa smo ga prilagajali glede na otrokovo starost in zmožnosti.

V začetku meseca smo pričeli z okraševanjem smrečice, igralnic in garderobe. Plesali in rajali smo ob božični glasbi.

Ker se zavedamo, da so dedki in babice v družini pomemben vir učenja in modrosti, ki s svojo preprostostjo pripomorejo, da se družinske vrednote oblikujejo daleč stran od materialistično usmerjenega sveta, smo se na njihov obisk tudi letos skrbno pripravili ter jim pokazali, da znamo 2–3 letniki tudi peči piškote, pripraviti darilca, kaj lepega zapeti in zaplesati ter prisluhniti pravljicam.

Seveda pa je bil uresničen naš glavni cilj, in sicer preboj ledu – nastop pred publiko.

Imeli smo kar nekaj druženj med skupinami ter lepih predstav oz. nastopov. Ogledali smo si abonmajsko predstavo Medvedka na snegu in s ploskanjem in odprtimi ustmi prisluhnili glasbeni šoli, ki nas vsako leto preseneti z božično glasbo in različnimi instrumenti.

Skupina Srnice pa nam je zaigrala predstavo Palčkova darila.

Precej tople temperature za mesec december so nas vodile v naravo na prijetne sprehode v okolici Karlovice.

Že tradicionalno pa nam tudi letos ni ušlo rajanje pred božičnimi počitnicami. Skupina Srnice, Žabice in Čebelice smo se zavrtele ob zvokih harmonike, kitare in sintesajzerja.

Precej mnogovrstnih in prijetnih dejavnosti je bilo na voljo našim otrokom. Menim, da so se res imeli lepo in smo lahko začutili čar prihajajočih praznikov. Vsekakor pa pravo ljubezen, toplino in osebno srečo lahko nudi le družina. Upam, da ste vsaj kanček tega doživeli tudi sami v krogu svojih najbližjih.

Tadeja Gradišar,
vzgojiteljica

Osnovna šola Primoža Trubarja Velike Lašče

VPIS V VRTEC

Starše in zakonite zastopnike otrok obveščamo, da sprejemamo vloge za vpis v vrtec Sončni žarek za šolsko leto 2015/2016 **do 31. 3. 2015.**

Obrazci za vpis otroka so na voljo v vrtcu in na spletni strani: www.soncni-zarek.si.

Če bo prošelj več, kot je prostih mest v vrtcu, bo o sprejemu otrok odločala komisija za sprejem otrok. Za dodatne informacije se lahko oglasite osebno v vrtcu ali pokličete na tel. številki: 031 618-300 in 7881-582 (Stanka Mustar).

USTVARJANJE V ROKODELSKEM CENTRU V RIBNICI

Dne 4. 12. 2014 so učenci Osnovne šole Primoža Trubarja Velike Lašče, ki obiskujejo izbirni predmet likovno snovanje, obiskali dijake Gimnazije Kočevje, ki ravno tako obiskujejo izbirni predmet likovna umetnost. Skupaj so se družili v Rokodelskem centru v Ribnici.

Pozdravila nas je direktorica Polona Rigler Grm, program likovne umetnosti pa je predstavila naša nekdanja učenka, profesorica Marjana Dolšina. Nato so naši učenci ustvarjali v kiparski delavnici Rokodelskega centra.

Zahvaljujemo se svetovalni delavki Jasni Vesel za izpeljavo tega dogodka. Srečanje z dijaki gimnazije in njihovimi mentorji predmeta likovna umetnost ter ustvarjanje v pravi kiparski delavnici v sproščenem vzdušju je vse obogatilo.

Irena Budič Pavlič

POPRTNIKI

Šola Primoža Trubarja sodeluje z različnimi društvi in si prizadeva učence seznanjati z našo bogato kulturno dediščino. V božično-novoletnem času Društvo podeželskih žena Velike Lašče že nekaj let pripravlja razstavo poprtnikov ali župnekov, kakor se ta praznični kruh imenuje pri nas. To je boljši kruh, o katerem krožijo različne zgodbe.

Okrašen je s ptički iz testa, kitami različnih vrst in božičnimi motivi. Nekateri kruhi so prave mojstrovine, ki jih z ljubeznijo ustvarijo roke kmečkih žena. S peko tega kruha pa se srečamo tudi v šoli. Letos se je peke poprtnikov udeležilo 8 deklet iz različnih razredov: Manca Bavdek in Teja Leščanec iz 9. a, Nastja Rupar in Dominika Dolšak iz 9. b, Tinkara Perhaj iz 6. b, Klara Perhaj iz 7. b., Urška Jeseni-

čnik in Mateja Vodišek iz 7. a razreda. Njihova mentorica je bila gospa Milka Debeljak, ki nam tudi sicer pri peki raznih dobrot rada priskoči na pomoč.

Dekleta so svoje izdelke predstavile na 2. državni razstavi poprtnikov in drugih božičnih kruhov na Vidmu v Jakličevem domu, ki je bila 12. in 13. decembra 2014. Ocenjevala jih je strokovna komisija. **Teja Leščanec je prejela zlato priznanje, ostale pa srebrno.** Vsem dekletom čestitamo. Mogoče se bodo opogumile in drugo leto same spekle svoje poprtnike.

Naj omenim, da so članice DPŽ Velike Lašče 3.1.2015 pripravile razstavo poprtnikov v župnišči v Laščah. Ta je postala že tradicionalna. Svoj poprtnik je prinesla tudi Teja Leščanec, ki je poprtnik spekla drugič čisto sama.

Ogledali pa smo si lahko tudi poprtnike, ki so jih ustvarile roke naših fantov pri predmetu Načini priprave hrane, seveda tudi pod mentorstvom gospe Milke Debeljak.

Jožica Mavsar Nosan
foto Simona Bavdek

ODISEJ NA KOZJEM OTOKU

(domišljijski spis)

Ko je čarovnica Kirka Odiseja in njegove može začarala v svinje, so vedeli, da morajo to popraviti. Odisej je čisto ves čas krulil na Kirko, a ona se zanj še zmenila ni. Nek njegov mož pa je šel pit k edini reki na otoku. Ob pitju mu je spodrsnilo in padel je v plitvi del reke.

Ravno ko je prišel v plitvi del, se je spremenil nazaj v človeka. Preden se je tega dobro zavedal, ga je Kirka povlekla na suho in se je spet spremenil v svinjo. Ko je Odisej to videl, je dobil idejo in iz nje načrt za pobeg.

Ko je končno padla noč, so se odpravili na obalo in nato v plitvo morje. Sedaj so bili spet ljudje in so lahko splezali na ladjo, ki so jo ob prihodu skrili v zaliv. Razprli so jadra in odpluli. Komaj so dobro odrinili, že je skoraj s svetlobno hitrostjo priletela Kirka na svoji metli. Takoj ko so jo zagledali, je začarala enega moža v mravljo. V strahu na enako usodo je Odisej ukazal, naj pospešijo. Kirka je sekundo za tem tudi pospešila in še enega moža začarala v mravljo. Odisej je videl, da tako naprej ne bo šlo in ukazal je: "Ogenj!" Prvič so ciljali previsoko, drugič prenizko, tretjič preveč v levo in četrtič preveč v desno. Odisej je že mislil, da je konec, a zdaj so zadeli njeno metlo in Kirka je padla v morje. Odisej je ukazal vzvratno vožnjo, in ko so to storili, so se zaleteli v Kirkino glavo. Sedaj je bil urok izničen in Odisej ter njegovi može so bili ljudje tudi na kopnem. Potem so nadaljevali pot v človeški podobi.

Erik K. Hočevar

ŠOLA V NARAVI – TOLMIN

Sreda, 26. 11. 2014

Zjutraj smo se odpravili kar zgodaj. Že ob sedmih. Vsi še zaspani smo se odpravili proti Primorski. Prvi postanek je bila Idrija, kjer smo si ogledali rudnik živega srebra. Vsi razdeljeni po

skupinah, smo si ogledali razvoj rudarstva skozi čas, stroje s katerimi so delali, načine miniranja in spoznali, kako so pridelali tekoče živo srebro iz rude. Razložili so nam, kako je rudnik vplival na celotno vas, potem mesto, kajti celotno naselje je bilo usmerjeno k pridelovanju živega srebra.

Naprej nas je pot vodila proti Tolminu. Tam smo se na hitro razpakirali in pripravili na nadaljnje poučne dejavnosti. A še prej je sledilo kosilo ... Na dejavnostih smo bili razdeljeni v dve skupini, ki sta delovali ločeno. Imeli smo triurno dopoldansko in prav tako triurno učno popoldne. Ogledali smo si Tolminska korita in gledali s Hudičevega mostu kar 60 metrov v globino – na sotočje rek Tolminke in Zadlaščice.

Imeli smo tudi orientacijski pohod, na katerem smo po manjših skupinah s karto in navodili naredili malo večji krog po Tolminu, pohod smo imeli na vzpetino oz. osamelec Kozlov rob, kjer smo videli ostanke iz prve svetovne vojne, ki so ostali od soške fronte (bunkerje in kaverne). Eno dopoldne smo bolj posvetili biologiji in kemiji. Ogledali smo si čistilno napravo in njeno delovanje, naredili meritve ob sotočju rek Tolminke in Soče in jih nato analizirali.

Tridnevni tabor smo zaključili v Kobaridu z ogledom muzeja prve svetovne vojne. Muzej je skoraj vse navdušil s prikazom soške fronte in grozovitega načina bojevanja.

Tabor smo (skoraj vsi) zaključili veseli in polni znanja.

B. P., 9. r

SONČEN DAN

Ko sem se zbudila, sem odgrnila zaveso in pogledala skozi okno. Bilo je sonce. Bila sem vesela, saj je že nekaj dni deževalo in bom lahko zunaj in počela mnogo stvari. Šla bom k babici na kosilo, k prijateljici in na sprehod s psičko. Zelo sem se veselila tega lepega sončnega dne.

Hitro sem se oblekla, pojedla zajtrk in se odpravila k babici. Pomagala sem ji pri pripravi

kosila. Pa tudi z dedkom sva se pogovarjala zunaj na klopci.

Po kosilu sem se odpravila k prijateljici. Šli sva na bazen. Bilo je super. Tisti občutek, ko sedi zunaj na travi in te prijetno greje sonce.

Ko sem prišla domov, sem pomagala sestri na vrtu. Ko sva končali, sva šli na sprehod s psičko. Po poti sva nabrali nekaj rož. Bilo je lepo.

Pa tudi v Ljubljano sem se peljala. Šla sem na neko dobrodelno akcijo, kjer sem podarila nekaj mojih oblek, šolskih potrebščin in hrano. Zelo dobro sem se počutila, saj sem naredila nekaj dobrega za nekoga, ki nima teh stvari.

Zvečer so me prijatelji povabili na večerjo. Pogovarjali smo se in zabavali. Kar veliko se ti lahko zgodi v enem dnevu.

Zelo lep in zanimiv dan je bil za menoj. Da sem bila dobre volje, je bilo krivo sonce, saj mi je polepšalo dan. Pa tudi če nisem naredila nič vznemirljivega, je bil čisto preprost dan zelo lep.

Zato upam, da bo ta teden še veliko sončnih dni, da bom spet tako dobre volje.

In upam, da tudi pri tebi sije sonce, da boš imel tudi ti tako lep dan kot jaz.

Beti Žužek, 8. b

PEVSKI VIKEND

V petek, 21. 11., smo se po pouku z avtobusom odpravili proti Zapotoku. Pot ni bila dolga.

Ko smo prispeli, smo se namestili v sobe. Imeli smo nekaj prostega časa, a kmalu so sledile pevske vaje. Ta dan nismo veliko peli. Po večerji so sledile družabne igre. V posteljo smo odšli pozno.

Zjutraj smo po zajtrku imeli skupno pevsko vajo, kasneje pa po glasovih. Bili smo tudi zunaj, na igrišču. Po kosilu smo imeli nekaj prostega časa. Kmalu so sledile dolgotrajne vaje.

Okoli petih smo začeli pospravljati. Okoli šestih pa smo prispeli v Velike Lašče. Bil je naporen, a zelo zanimiv in zabaven vikend.

Beti Žužek, 8. b

NA ŠOLI SMO DOBILI NAJBOLJŠE PLEZALCE PO UMETNI PLEZALNI STENI

Na šoli smo v decembrskih dneh popestrili šolski vsakdan s tekmovanjem v plezanju po plezalni steni.

Na tekmovanje, ki je potekalo med odmorom za malico, se je prijavilo 34 učencev. Posebej so tekmovali mlajši (6. in 7. razred), posebej starejši (8. in 9. razred). Tekmovanje je potekalo v parih na izločanje.

Med mlajšimi učenci je bil na koncu najboljši Jon Indihar, ki je bil v finalu hitrejši od Nika Jakopina. Jonov najhitrejši vzpon je trajal 18,08 sekunde. Tretje mesto je osvojil Bor Perc.

Med starejšimi učenci in učenkami je bil najboljši Boštjan Intihar, ki je steno premagal v le 8,18 sekunde. Drugo mesto je osvojil Boštjan Podlogar, tretje pa Veronika Zakrajšek in Alan Peterlin.

Vsi štirje finalisti so prejeli kupon za brezplačno uro plezanja v Plezalnem centru Ljubljana, za kar se omenjenemu centru najlepše zahvaljujemo.

Bojan Novak

KULTURNI BAZAR
2 0 1 5
KULTURA SE PREDSTAVI

Javni zavod Trubarjevi kraji
vas vabi na

KULTURNI BAZAR
2 0 1 5
KULTURA SE PREDSTAVI

KULTURNI BAZAR,

na prireditve, kjer predstavljajo svojo ponudbo za otroke in mladino
kulturne ustanove iz vse Slovenije.

**Potekal bo v sredo, 18. marca 2015,
med 9. in 18. uro v Cankarjevem domu v Ljubljani.**

Javni zavod Trubarjevi kraji se bo s svojimi sodelavci predstavljal v okviru predstavitve slovenskih muzejev in galerij v prvem preddverju Cankarjevega doma pod temo SVETLOBA (Mednarodno leto svetlobe 2015).

Skupaj z zavodom Parnas pa bo zavod sodeloval tudi v sklopu strokovnega usposabljanja na predstavitvi dobrih praks **INDUSTRIJSKA DEDIŠČINA V PROGRAMIH SLOVENSkih MUZEJEV IN ARHIVOV**, ki bo med 14.00 in 15.30 v dvorani M1.

Prijave za strokovno usposabljanje so mogoče **do 4. marca 2015**

preko spletne strani www.kulturnibazar.si.

Udeležba na Kulturnem bazarju je brezplačna.

Lepo vabljeni!

Javni zavod Trubarjevi kraji

JANEZU GRUDNU V SPOMIN

*Tih veter veje čez kamnite hribe.
Z njim vejem jaz.
Upogiba leska se
in druge šibe,
jesenski list se vozi čez nebo...*

*Košati brin,
ki v našem bregu rase,
stoji trdno in zelen je vse dni ...
(J. Javoršek)*

Prisluhniti in se prepustiti Javorškovim stihom, njegovi igri besed, razgrinjanju njegovih misli — kako čudovito potovanje v svet odkrivanja lepote slovenskega jezika. In v ta svet je rad in ves čas zahajal gospod Janez Gruden. Umetniška beseda ga je prevzemala, kot poznavalec se je priklanjal dobri literaturi — tudi sam je bil zelo večč pisanja — torej so ga morali pritegniti tudi naši literati. Lahko bi rekli, da je bil levstikovsko zagledan v domači laški svet, pošten in kreposten, stritarjansko svetovljanski gospod, trubarjansko predan ljudem in literarni esteta po javorškovsko.

Današnja obeležja na Rašici, v Retjah in Laščah, posvečena našim literatom, so bila v osemdesetih letih prejšnjega stoletja obnovljena, prenovljena ali postavljena na novo.

Zamiselnost za to je prišla iz Lašč, k izvedbi pa je bilo treba pritegniti in prepričati še občinsko in republiško oblast. V krogu pobudnikov in izvajalcev teh projektov je bil gospod Gruden med najpomembnejšimi in najaktivnejšimi.

Ta dolgoletni žlahtni snovalec laškega kulturnega in tudi družbenega življenja se je po opravljenem delu umaknil, ostal pa je zvest obiskovalec in podpornik, navdušenec, pa tudi kritik nadaljnega kulturnega dogajanja.

Tih veter je zavel čez kamnite hribe. Z njim je v pozni jeseni za vedno odšel gospod Janez Gruden.

Ob odprtem grobu sta njemu in o njem spregovorila tudi Mirko Modic, član KUD Primož Trubar, in odvetnik Jože Hribernik.

Majda Samsa

Janez Gruden se je rodil v Dvorski vasi 7. februarja 1939 le malo pred začetkom druge svetovne vojne. Njegovo otroštvo je zato zaznamoval tako vojni čas kot tudi povojna obnova požgane domače vasi. Kot bister in zvedav otrok je v tistih težkih časih spoznal in sprejel vrednote, ki jih je cenil vse življenje. Ko je opazoval očeta pri njegovem kovaškem delu, je spoznal, kako je mogoče z znanjem, domiselnostjo in delom tudi s skromnimi pripomočki preoblikovati neuporaben kos železa v uporaben izdelek, ki je ljudem v pomoč. Videl je tudi, da mora vsakdo svoje težave sicer rešiti sam, da pa je to lažje, kadar ima pomoč drugih. A zgolj delo ni dovolj. Potrebna je tudi zabava, pa naj je to vrisk koscev, pesem ob ličkanju, veselica s plesom ali pa prava vaška gledališka predstava. Pri vsem tem je v rojstni vasi sodeloval tudi Janez.

Janez bi bil gotovo odličen roko-delec, a je krenil na drugo pot. Po opravljeni maturi na kočevski gimnaziji se je v Ljubljani lotil študija prava in že pri dvaindvajsetih letih diplomiral. Sprva je opravljal delo sodnika v Grosupljem in Ljubljani, zadnja leta skupne Jugoslavije je sodniško delo opravljal v Beogradu, samostojno Slovenijo pa je dočakal kot odvetnik, kar je bil vse do upokojitve.

Kmalu po koncu študija si je ustvaril družino, in ko je zgradil hišo, se je v začetku sedemdesetih let z ženo Francko in sinovoma Matjažem in Janezom priselil v Velike Lašče. Kot se je izkazalo, je bila to izjemna pridobitev za dogajanje v našem kraju. Sredi sedemdesetih let se je namreč vključil v delo organov tedanje krajevne skupnosti, predvsem pa se je posvetil delovanju na kulturnem področju. Postal je predsednik KUD Primož Trubar in to funkcijo je opravljal dvajset let, ko jo je na lastno zahtevo prepustil naslednikom. Konec sedemdesetih let so bili v našem kraju jasno zastavljeni cilji kulturnega delovanja: ohranitev in obnova vse stavbene dediščine, povezane z Levstikom in Stritarjem, in obnova kulturnega doma v Velikih Laščah ter oživitve zamrle, nekoč bogate amaterske gledališke dejavnosti. Vsi ti cilji so bili doseženi že leta 1981, ko je bil celovito obnovljen kulturni dom, tedaj imenovan po Levstiku. Takrat je bila organizirana tudi prva slikarska razstava in uprizorjena Javorškova predstava o Franu Levstiku. Tradicija slikarskih razstav se nadaljuje še danes na Trubarjevi domačiji, z manjšimi nihanji pa precej redno deluje tudi amaterska gledališka skupina. Vsi ti uspehi seveda niso le delo enega, je pa Janez Gruden k njim ogromno prispeval. Tudi zato, ker je znal poiskati primerne svetovalce in sodelavce in je z enakim žarom delal za uresničitev vseh dobrih zamisli, ne le lastnih. Tako je bilo tudi sredi osemdesetih let, ko se je uresničevala zamisel o ureditvi Trubarjevine na Rašci. Le koliko moči je za prepričevanje odločilnih ljudi v Ljubljani porabil Janez Gruden, pa tudi v domačem kraju je moral podirati plotove predsodkov in pomislekov!

Gotovo je bilo zanj veliko priznanje, ko je ob otvoritvi kot predsednik KUD Primož Trubar iz rok dr. Antona Vratuše prejel ključ spominske sobe nad mlinom. A to priznanje je razumel zlasti kot obveznost, da poskrbi za organizacijsko in vsebinsko usodo Trubarjeve domačije. Na Rašci se lahko prepričate, da je tudi ta obveznost izpolnjena.

Ko je Janez Gruden prevzel vodenje KUD Primož Trubar, je v Laščah deloval le moški pevski zbor, v zastarelem kulturnem domu so bili predvajani filmi, delovala je knjižnica. Ko je vodenje KUD predal, je bil Levstikov dom obnovljen, dvorana celovito modernizirana in vzorno tehnično opremljena, urejene so bile tri spominske sobe in dve klubski sobi. V okviru društva je delovala gledališka skupina, dva pevška zbora, kino in interni televizijski kabelski program. Knjižnico je prevzela profesionalna ustanova.

Janez Gruden pa ni bil le organizator, ni le pisaril kupe predlogov in prošenj, nagovarjal in prepričeval ljudi, ampak je tudi sam poprijel za vsako potrebno fizično delo. Z velikim veseljem je nastopal v gledaliških predstavah, vodil je klubske pogovore z različnimi zanimivimi osebnostmi kulturnega in političnega življenja, s svojimi prispevki je sodeloval pri nekaj zbornikih.

Sam se rad spominjam skupnega nastopanja na odru. Po mojem spominu je bila Janezova najboljša

vloga v Ljudskem glasu, kjer je igral župnika Brodnika, prijatelja in častilca Levstika. Odličen je bil tudi kot policijski general v Mrožkovih Policajih. Njegova vloga škofa Vergerija v Javorškovi predstavi o Primožu Trubarju pa je celo ohranjena na televizijskem posnetku. Janez, ki je tedaj delal v Beogradu in je na vaje pogosto prihajal direktno z letališča, je včasih težko razumel nezbranost, ležernost in muhavost soigralcev, ki smo imeli do dvorane le nekaj korakov, pa zato toliko več izgovorov. Jezo je pogosto ohladil šele naslednje jutro z intenzivnim pohodom, pozimi na smučeh, ko je urezal smučino do Grmade. Tako je s športom pregnal zasičenost z nami, »kulturniki«.

Ker se za iskrim konjem praši, prah pa je opazovalcem odveč, si tudi Janez s svojim delovanjem, zlasti na političnem področju, ni pridobil zgolj prijateljev. Tako si razlagam dejstvo, da lokalna skupnost Janezu ni nikoli uradno priznala njegovih nespornih zaslug na kulturnem področju.

Naj zato ob grobu vsaj v imenu KUD Primož Trubar in v svojem imenu rečem: Janez, hvala!

Mirko Modic

Janez, preprosto povedano, ni bil samo eden od ljudi, ki jih v življenju spoznamo, nekaj časa hodimo drug ob drugem, potem pa počasi z njimi zgubljam stike in pogosto nanje pozabimo. Mi se z Janezom nismo nikoli razšli, nikoli nismo pozabili drug na drugega, saj pri Janezu to preprosto ni bilo mogoče. Bil je zmeraj predan in zvest v svojem prijateljstvu. Biti z Janezom prijatelj, je bilo veliko bogastvo, ki je bogatilo naše življenje.

V tej deželi slovenski, kjer se ljudje že od nekdaj tako radi delimo na »naše« in »vaše«, kjer se znamo

tudi pripraviti in prepogosto tudi sovražiti in – če so zgodovinske okoliščine primerne – tudi streljati drug na drugega, je bil Janez drugačen. Vedno je bil zvest slovenski zemlji, njeni kulturi in ljudem in za takšna razmišljanja nikoli ni imel posluha. Včasih je zase rekel, da je – tako kot Prešeren – freigeist, svoboden človek torej, neodvisen, vendar pa nikoli sebičen in sam sebi zadosten.

Janez je bil dolga leta sodnik in potem dolga leta odvetnik in to eden najboljših, kar smo jih poznali. Svoje delo je opravljal vedno visoko strokovno in pošteno. Edini strah, ki ga je občutil, je bil strah, da bi storil komu krivico. Ko je kot odvetnik skoraj zmeraj uspešno zastopal interese svoje stranke, pa je hkrati imel razumevanje tudi za pogosto utemeljene stiske nasprotne stranke. Bil je skratka drugačen od večine, tako po svoji predanosti poklicu kot tudi zaradi človeške topline in odnosa do ljudi, s katerimi je prihajal v stik. Težko bo kmalu najti še koga, ki bi imel vse te kakovosti zbrane v enem samem minljivem telesu.

Janez nam je večkrat, na pol za šalo, na pol zares, pripovedoval, kako so v deželo okoli Velikih Lašč pred davnimi časi prišli njegovi predniki, ki so iskali prostor, v katerem bi radi živeli. Ko so prišli v hribovje nad Laščami, so, očarani od lepote te dežele, z roko zaokročili po nebu in rekli: »Tukaj se bomo naselili.« Zdaj je tudi Janezova pot končana tukaj in za zmeraj se je naselil in bo ostal v teh krajih.

Jože Hribernik

UČENJE VSE ŽIVLJENJE

PREDNOVOLETNO SREČANJE UTŽO VELIKE LAŠČE PRI KROPCU

Univerza za tretje življenjsko obdobje ni samo prostor pridobivanja novega znanja, ampak je bistvena sestavina naših srečanj tudi druženje. Ravno december je čas, ki je za to najbolj primeren.

Prednovoletno srečanje pa je tudi priložnost, da se zberemo člani vseh študijskih krožkov, vsi mentorji in ostali sodelavci naše Univerze.

Ker je navadno december tudi zelo natrpan čas, smo se odločili, da naše prednovoletno srečanje organiziramo čim prej v decembru, še preden nas vse številne druge obveznosti ne razpotegnejo na mnoge druge konce. V četrtek, 11. decembra, smo se tako zbrali v Gostilni pri

Kropcu, v katero se radi vračamo ne samo zaradi dobre hrane, ampak tudi zaradi prijetnega in domačega okolja.

Zbralo se nas je lepo število udeležencev vseh študijskih krožkov in skupin, tako študijskih krožkov JZ Trubarjevi kraji, Zavoda Parnas in KUD Primož Trubar Velike Lašče. Privoščili smo si dobro domačo jedačo, za duhovno hrano pa so, kot je že v navadi, poskrbeli člani Literarne skupine z mentorico Ano Porenta. Prebrali so nekaj svojih pesmi in pripovedi, vsak od nas pa je prejel tudi »makaronček sreče« z lepo mislijo.

Ker smo člani krožka Naš kraj včeraj, danes, jutri pri Kropcu pozabili na skupinsko fotografijo, smo to nadoknadili na zadnjem srečanju v letu 2014.

Gospodinje iz Roba vedno poskrbijo tudi za sladico. Tokrat so prinesle s seboj odličnega poprtnika, ki ga je zamesila Metka.

Dragi člani, mentorji in vsi ostali sodelavci, naj vam tu, čeprav je že februar, še enkrat zaželim srečno in zdravo leto 2015!

Nekdo je nekoč zapisal: »**Ko verjamete v ljudi, lahko ti naredijo nemogoče.**« Veli-kolaška univerza to nedvomno dokazuje.

Barbara Pečnik, UTŽO Velike Lašče
Foto: Andrej Fele

LITERARNA SKUPINA SE ŠIRI

Člani literarne skupine KUD Primož Trubar se dobivamo v klubski sobi Levstikovega doma enkrat mesečno. Udeležili smo se srečanja literatov od Ljubljane do Kolpe, ki je bilo novembra v Maticovi etno hiši v Ravnem Dolu, udeležili se bomo tudi območnega srečanja literatov, ki ga organizira JSKD letos v Ljubljani. Še vedno nas družijo pogovori, branja, besedne igre in izzivi za pisanje. Naše naslednje srečanje bo 5. februarja ob 17. uri. Pridružite se nam!

Ko smo se pogovarjali o legendah o nastankih krajev, je Marija napisala legendo o mlinu ob Rašici (gotovo veste, kje je). Tisti, ki pišemo, razvijamo svoje

teze o tem, kako bi lahko bilo, če bi bilo, in v svoje pisanje vpletamo tudi pravljico. Prijetno branje vam želimo.

Marija Mohorič

BRDAVSOV MALN

Brdavsov Ivan je zamišljeno stal na bregu Rašice. Zemlja, na kateri je stal, je bila njegova. Dedek mu jo je zapisal v oporoki. Z očmi je božal njive. Veter se je poigraval z zrelo pšenico, ki je že čakala na žanjice. Krompir je bil varno spravljen v kletih. Koruza je še zorela.

Ivan se je vrnil iz Amerike. V tujini je prigaral nekaj denarja.

Prigarani denar je hotel pametno porabiti. Tuhtal je in tuhtal in se domislil. Ob Rašici bo sredi rodovitne zemlje postavil mlin. Mlin sredi pšeničnih polj je gotovo dobra ideja. Mlin bo nekaj posebnega. Voda bo imela dvojni

pad. Iz zgornjega mlinkega kolesa bo voda padala na drugo mlinsko kolo, ki bo v vrtači pod njim. Vse je dobro premislil. Če imaš denar, je vse mogoče.

Ivan je postal mlinar. Dela je bilo dovolj in preveč. Ker ga sam ni zmožal, je sklenil, da se poroči. V cerkvi pri maši se je njegov pogled že večkrat ustavil na lepi Urški. In res sta se kmalu poročila.

Z Urško je Ivan v mlin dobil dobro in pridno ženo. Čez devet mesecev se jima je rodil sin.

Jožek je rastel in rastel. S knjigami pod pazduho je že sam prehodil pot do vaške šole in nazaj. Vse je bilo lepo in prav, dokler mati ni opazila, da Jožek za šolo ne kaže pretiranega zanimanja. Takoj ko je prišel iz šole, je knjige zadegal za peč in se pognal za mlin, kjer je imel svoj prostorček. Ob brzicah je postavljaj mlinčke, ki jih je naredil iz leskovih vej. Strmenje v vrteča kolesa ga je pomirjalo.

Oče in mati sta imela v mlinu dovolj dela. Sina sta pustila, da je užival po svoje. V šolo, ki ga ni veselila, ga nista več silila.

Idila ob mlinu je trajala, vse dokler se nad vas ni zgrnila nesreča. Pšenico je prvo leto vzela suša in drugo poplave, ki so s seboj vzele vse, prav vse. Tudi del mlina z zgornjim mlinskim kolesom.

Mlinar je ostal brez dela. Brezvoljno je posedal pred mlinom in utapljal skrbi v vinu. Dolarji so skopneli. Le še ena kokoška je poskakovala okoli mlina, pa še ta ni več nosila jajc.

Na tihi ponedeljek, ko je bil pri sv. Antonu nad Zdensko vasjo semenj, je mati poklicala sina in mu rekla:

»Jožek, tu imaš kokoš. Pojdi na semenj in jo zamenjaj za moko.«

Jožek si je oblekel že zdavnaj prekratke nedeljske hlače in jo mahnil k Sv. Antonu. Mati se je nemirna ozirala proti vasi. Težko pričakovani sin se je proti večeru le prikazal. Nasmehan, zadovoljen in umazan je priskakljal na dvorišče. V eni roki je med dvema prstoma vrtel lipovo vejico, z drugo pa si je v usta ravno tlačil še zadnji košček čokolade.

»In kje je moka?" ga je obupana vprašala mati.

»Stric, ki je vzela kokoš, mi je dal čokolado in tole vejico,« je odgovoril Jožek brez slabe vesti. »Rekel je, naj vejico posadim v zemljo in počakam ... Je rekel, da bom vesel.«

Šel je za mlin in lipovo vejico vtaknil v zemljo ob vodi. Umazan in utrujen se je zvrnil na prazne vreče v mlinu in zaspal. Spal je celo noč. Zgodaj zjutraj ga je zbudil materin razburjeni glas.

»Jožek, vstani, pogledaj kaj je zraslo iz vejice, ki si jo posadil!«

Jožek se je postavil k veji, ki ni bila več veja, ampak ogromno lipovo drevo, ki je svoje veje stegovalo do neba.

»Ja, gor bom splezal, da vidim, kako je tam gori!«

Mati mu je okoli vratu obesila čutaro z vodo.

»Ko boš lačen, pij,« mu je naročila.

Za srečno pot mu je na čelo narisala križ in ga poljubila na lice. Močno si je želela, da bi tako ali drugače kmalu spet prišel domov.

Jožek je začel plezati. Plezal je in plezal. Bil je žejen, lačen in utrujen. Razmišljal je, ali naj se vrne domov. Pogledal je proti vrhu in zagledal odprtino v nebu. Ko je priplezal do vrha, se je že temnilo. Zaspal je kar na robu odprtine. Prebudil ga je želodec, v katerem je glasno krulilo. Pogledal je okoli sebe in v daljavi zagledal veliko hišo. Upal je, da bo tam končno dobil hrano.

Ko je prispel do hiše, je vstopil. Ravno ko si je ogledoval veliko dnevno sobo, so se tla močno stresla. Jožek se je prestrašen zavlekel pod posteljo, ravno ko je v hišo stopil velikan s tremi rokami. V eni roki je držal sekiro. Zavalil se je na klop ob mizi in ukazal: »Sekira v kot!«

Jožek je na široko odprl usta, ko je videl, da se je sekira ubogljivo postavila v kot.

»Lačen sem. Mlin, daj mi jesti in piti!« je ukazal.

Mlinček, ki je stal na mizi, se je zganil. Namesto kave je iz njega prihajala raznovrstna hrana.

»Žejen sem, daj mi vina,« je še ukazal velikan. Mlinček ga je ubogal.

Velikan se je basal in nalival daleč v noč. Sit in pijan se je zavalil na posteljo in glasno zasmrčal.

Jožek je tiho kot miška ležal pod posteljo. Do jutra se ni premaknil. Ko se je začelo daniti, je zbral pogum in splezal izpod postelje.

Na hitro je v usta zbasal nekaj hrane.

»Tole bo prišlo prav tudi pri nas,« je rekel Jožek in stisnil mlinček in sekiro pod pazduho in jo mahnil proti odprtini v nebu.

Ko je stopil na prvo vejo, je za seboj zaslišal preklinjanje.

Ozrl se je in zagledal velikana, ki se je ves omotičen opotekal za njim. Kar se je dalo hitro se je Jožek začel spuščati proti zemlji.

Ko je priplezal do dna, je ukazal:

»Sekira, sekaj!" Sekira je ubogala. En sam zamah in lipa se je z velikanom vred zvrnila na zemljo s tako silo, da je za njima ostala le globoka jama, ki je vidna še danes. V jamo je izginil tudi potoček Rašica, ki od tistega dne ne teče več nad zemljo, ampak pod njo.

Jožek je postal drvar. S čudežno sekiro si je služil denar.

Mlinček, iz katerega je bruhala hrana, kadar so ukazali, pa je poskrbel, da niso bili nikoli ne lačni ne žejni — niti Jožek z družino niti sovaščani.

»OD SLIKARSTVA K FOTOGRAFIJI IN NAZAJ«

**Vljudno vas vabimo,
da se v četrtek,
12. marca 2015, ob 17.30
v Levstikovem domu v
Velikih Laščah**

udeležite predavanja

**»Od slikarstva k fotografiji
in nazaj«**

**umetnostne zgodovinarke
Marjane Dolšina.**

V preglednem predavanju o umetnosti fotografije boste lahko spoznali razloge za izum novega medija dokumentiranja sveta in umetniškega izražanja v prvi polovici 19. stoletja ter se seznanili s temeljnim razvojem fotografskih tehnik in njihovimi izumitelji.

Osrednjo temo bo predstavljala vloga fotografije v razvoju moderne umetnosti 20. stoletja, njene različne funkcije in odnos do sočasne slikarske produkcije.

Dogodek organizira Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče — Javni zavod Trubarjevi kraji.

Lepo vabljeni!

ČEBELARJI SO PREGLEDALI SVOJE DELO

V soboto, 10. januarja, smo se čebelarji Čebelarskega društva Velike Lašče zbrali v gostilni Pri Škrabcu v Robu na rednem letnem občnem zboru, na katerem smo pregledali svoje delovanje v letu 2014. Veseli predvsem dejstvo, da v društvu pristopajo novi člani in tudi to, da je čebelarski podmladek zelo aktiven, kar je bilo razvidno tudi iz poročila Tadeje Virant, mlade čebelarke in vodje mladinske sekcije društva.

Predsednik društva Brane Borštnik je v svojem poročilu opisal delovanje v preteklem obdobju, precej pozornosti je posvetil težavam na področju odpravljanja zdravstvenih težav pri naših čebelah.

Odzivnost veterinarske službe je še vedno nezadovoljiva in v prvem naslednjem primeru neustreznega odziva pristojnih služb bo treba na to opozoriti novinarje. Sicer pa je ocenil letino za zelo problematično in je zato težko napovedovati posledice v letu 2015.

Skupna slika vseh dobitnikov jubilejnih značk ČZS

Zbrani člani so nato potrdili vsa poročila ter določili člane za zbor ČZS ter občna zbora Združenja kočevski gozdni med in Zveze Petra Pavla Glavarja. Na koncu je predsednik podelil še jubilejne značke ČZS ter priznanja.

Članstvo obveščamo, da se nadaljuje s strokovnimi srečanji v klubski sobi v Levstikovem domu (vsak prvi petek v mesecu od 17.00 do 18.30 ali po dogovoru).

Vsem čebelarjem želimo veliko uspeha pri delu s čebelicami v letu 2015.

Tekst in foto: Srečo Knafelc

ZARJA SPOMINOV

V torek, 23. decembra smo se člani društva Zarja spominov, ki neguje izročilo NOB, zbrali na prednovoletnem srečanju. Srečanje je bilo namenjeno tako pregledu nad opravljenim preteklim delom, kot tudi oživljanju spomina na polpreteklo zgodovino ter tovariškemu druženju.

Predsednik društva je v uvodu poročal o delu društva v letu 2014 ter o nalogah, ki nas še čakajo v prihodnosti. Pri tem je izpostavil predvsem željo, da bi se v društvo včlanili tudi mladi, saj bo brez njih težko ohraniti izročilo in pozitivne vrednote, za katere se je borilo partizansko gibanje med drugo vojno.

Slavko Kovačič pripoveduje spomine

S temi vrednotami, predvsem s tovarštvom in solidarnostjo nas je iz prve roke seznanil Slavko Kovačič, med vojno sicer še otrok, a ravno dovolj star, da so se mu vtisnile v spomin zgodbe iz tistega časa, ko je njegova nepopolna družina dobila zavetje pri družini Škindrovih v Velikih Laščah, pa čeprav se je vedelo, da je oče v partizanih. Medvojna zgodovina zagotovo ni tako črnobela, kot jo

slikajo danes nekateri politiki, res pa je tudi, da so bile mnoge družine postavljene pred hude prizkušnje v borbi za golo preživetje ...

Srečanje se je nato nadaljevalo s kulturnim programom -zapeli smo skupaj štiri partizanske pesmi, Matjaž Gruden pa je zelo občuteno prebral dve Kajuhovi pesmi.

Matjaž Gruden deklamira Kajuha pesmi.

Obdarovali smo tudi člane, ki so v tem letu praznovali okrogle obletnice. Prejeli so vsak po tri knjižice s partizansko tematiko.

Srečanje se je zaključilo v prijateljskem klepetu ob priboljšku, ki ga je pripravila gostilna Pri Trojici iz Malih Lašč.

In še ponovno povabilo mladim: ne pustite, da se pomemben del naše zgodovine pozabi, pridite in pridružite se nam in pomagajte ohraniti spomin na čase, ki so bili podlaga za nastanek samostojne Slovenije!

Tekst in foto: Srečo Knafelc

DRUŠTVO UPOKOJENCEV VELIKE LAŠČE

Kot je že bilo napisano, nas je v decembru zaradi zasedenosti Dedka Mraza obiskal Božiček, ki je obdaroval vse prisotne. Zahvalila bi se rada vsem darovalcem oz. sponzorjem. Ti so bili:

MAPRI — Ljubljana, RENOVA — Kočevje, B&F — Ljubljana, KVM GRAFIKA — Kočevje, TUŠ — Videm, KZ — Velike Lašče, TRGOUP — Velike Lašče, AVTOHIŠA ZALAR — Male Lašče, MIX — Ponikve, PONI — V. Lašče, TEKAVČIČ — V. Lašče, CENTA — Turjak, PRIBA — V. Lašče, OBČINA Velike Lašče, DSI — Linz, LEKARNA Ljubljana, AUTENTICA — Portorož, RELAX — Dravograd,

Zavarovalnica TRIGLAV — Ljubljana, KNJIŽNICA Velike Lašče, ZELENJAVA — V. Lašče, Picerije: ROK, ADAM, ROZIKA, ARKADA, Joško AHAC — Turjak, Gostilna pri KUKLJU — V. Lašče.

V imenu vseh še enkrat HVALA.

Vabim pa vse člane na OBČNI ZBOR društva, ki bo dne 21. februarja 2015 v avli OŠ Primoža Trubarja ob 10. uri. Letos je volilno leto in udeležba je zelo zaželena.

S R E Č N O in nasvidenje!

Marija Trotovšek

Tradicionalno novoletno srečanje

Večkrat sem se že udeležil novoletnega srečanja upokojencev. Prvič pa sem bil z njimi pri Puglju v Ribnici in priznam, da je bilo tokrat zelo lepo, drugače. Mogoče zato, ker sem se za udeležbo odločil zelo težko. Izgubil sem svojo življenjsko sopotnico in nekako se mi je zdelo, da ne sodim še v družbo. Pa sem se zmotil.

Bilo je sproščeno, pristrčno in ponovno sem nekako zaživel in malo pozabil na samoto in praznino. Dobro sem se počutil v sredini, ki je meni enaka. Veliko je med nami takih, ki so potem, ko niso več aktivni gasilci, ko ne moremo več s planinskim društvom na pohod in nam zdravje in tudi pokojnine ne dopuščajo pohajkovanja po širnem svetu. Počutimo se odmaknjeno in zapuščeno. Devetdeset in nekaj čez nas je bilo tokrat in ob dobri večerji ter glasbi smo na naše probleme pozabili, vsaj za en večer. Lepo je bilo tudi, da smo se skoraj vsi poznali, vsaj na videz, in smo bili kot velika družina. Verjamem, da smo vmes bili tudi taki, ki smo imeli in še imamo nesimpatične prijatelje in nekdanje simpatije, ampak sedaj smo v tistem obdobju, ko moramo zgladiti nesporazume, oprostiti zamere in povedati svoja občutenja.

Nazdravljanja, vino in ples so k temu zelo pomagali. Še bolj smo se sprostili ob prihodu Božička in se kot otroci veselili darilc, ki nam jih je razdelil. Radovedno smo jih odvijali in se zabavali. Zahvaljujemo se Božičku in vsem, ki so mu pomagali pri teh pripravah. Upokojenci smo obdarovanje izkoristili tudi za skromno zahvalo naši predsednici Mariji za njen prvi mandat. Mija in Marin sta napisala simpatično pesmico, v kateri sta opisala njeno nesebično delovanje, njene napore za premike v društvu, njeno skrb in pomoč za naše člane, za druženja in naše dobro počutje. Kar malo solzne oči smo dobili in nekako smo se počutili še bolj povezane.

Ni bilo snega in ni še bilo novo leto. Bil pa je vrhunec zabave, ki nam je pričaral silvestrsko noč z intimnim vzdušjem, Belo snežinko, ognjemetom in zdravico.

Helena bo rekla, da sem preveč čustven in da na koncu tega pisanja nekaj manjka. Seveda, pozabil sem novoletno voščilo. Ampak ne bom vam voščil srečno novo leto, zaželel vam bom, in to vsem:

"Srečen nov dan in to čisto vsak!"

Na snidenje prihodnjič!

Vaš upokojeni Janez

KINOLOŠKO DRUŠTVO GROSUPLJE VABI

Tako kot že vrsto let Kinološko društvo Grosuplje tudi letos organizira brezplačna strokovna predavanja za lastnike psov. S tem želimo doseči čim boljšo povezanost lastnikov in njihovih psov, predvsem pa lastnike psov seznaniti tudi z najnovejšimi dognanji v sožitju med ljudmi in psi.

Za letošnjo pomlad smo pripravili predavanje na temo: Pes kot pomočnik pri reševanju človeških življenj.

Predavanje z naslovom PSI REŠUJEJO ŽIVLJENJA bo v torek, 17. februarja 2015, ob 19. uri v Družbenem domu v Grosuplju (Taborska 2). Predavala bo Katja Skulj, strokovnjakinja za področje reševanja s psi.

Lepo vabljeni!

RAZSTAVA POPRTNIKOV DRUŠTVA PODEŽELSKIH ŽENA VELIKE LAŠČE

Letošnja razstava poprtnikov je bila v prostorih župnišča v Velikih Laščah – 3. in 4. januarja 2015. Razstavljenih je bilo 26 poprtnikov pa tudi ptički, golobice in prav posrečeni pujski. Videlo se je, da se je vsaka gospodinja zelo potrudila pri izdelavi, prav tako tudi šolarji pod mentorskim vodstvom Milke Debeljak. Razstavo smo postavile 3. januarja, v nedeljo po prvi maši jo je blagoslovil pater Maksimiljan.

V svojem nagovoru nas je spomnil na odnos do kruha, na spoštovanje in hvaležnost, ko ga imamo. Povedal je lep slovenski izrek, ki so nas ga naučile naše mame: »Če kruhek pade ti na tla, poberi in poljubi ga.«

Obiskovalci razstave so bili navdušeni nad izdelki in postavitvijo – me pa nad obiskom.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam

darovali prostovoljne prispevke. Namenile smo jih za potrebe župnije Rob in s tem pripomogle pri poplačilu stroškov spomenika prelata g.Vinka Sege.

Kar nekaj gospodinj je svoje poprtnike podarilo DOD Gradež. Društvo jih je razrezalo med obiskovalce ob zaključku razstave jaslic.

Veselim se že prihodnje razstave z željo, da k peki pristopi še več gospodinj in šolarjev, saj s tem skupaj ohranjamo dediščino naših mam, babic in prababic, vse to pa prenašamo na mladi rod.

Magdalena Peterlin

Društvo podeželske mladine Velike Lašče

vabi na

FOLKLORNI VEČER

ob predstavitvi novih folklornih oblek,
ki bo v Velikih Laščah,
v dvorani Levstikovega doma,
v nedeljo, 15. februarja 2015, ob 18. uri.

VABLJENI!

RAZSTAVA JASLIC NA GRADEŽU

Letošnja sedma razstava jaslic v bolj ali manj skritih kotičkih Gradeža, ki je potekala od 14. decembra 2014 do 4. januarja 2015, je bila v marsičem nekaj posebnega.

Člani in članice Društva za ohranjanje dediščine Gradež ter drugi vaščani so jih lahko začeli postavljati skoraj v kratkih rokavih, saj je bilo bolj pomladno-jesensko vreme, toda po božiču je nekaj deset centimetrov snega pričaralo nepozabno zimsko idilo. Jaslice imajo na Slovenskem več kot 500-letno tradicijo, društvo, ki tudi z njimi skrbi za ohranjanje dediščine, jih je letos za razstavo pripravilo rekordno število – kar 216.

Kot avtorji so sodelovali tako najmlajši kot najstarejši, tako umetniki kot laiki iz različnih krajev Slovenije. Trideset (največ doslej) jih je bilo iz tujine, iz Kenije, Peruja in Svete dežele ter nekaterih evropskih držav. Mnoge jaslice so delo domačih vaških rok, saj jih je samo družina Marka Šavlija, ki je v društvu odgovoren za pripravo razstave, izdelala že okoli štirideset. Nekatero so last društva in vaščanov, druge so bile sposojene – kot posamezni primerki iz množice, ki jih imajo zbiralci. Najstarejše, ki so last družine Klančar z Velikega

otroci iz vrtca Sončni žarek Turjak. V vaškem središču so bile prvič postavljene velike jaslice, ki jih je iz vrbja, srobot, trsja in slame izdelal in podaril Marjan Marinčič iz Vitovelj.

Najmlajše obiskovalce so najbolj navdušile jaslice v Andolškovem hlevu, naredila jih je družina Marolt iz Velikih Lašč. Ponaazarjale so idilično vaško življenje; liki, od kosca do ribiča in živine ter družinice v hlevu, pa so se premikali. V Zoretovem kozolcu so cerkve, ki jih je že ob 500-letnici Trubarjevega krsta izdelal Andrej Jakob, ponaazarjale, kako velika je bila škocjanska pračara v tistih časih. Poleg njih so stale izredno lepe jaslice iz češnjevega lesa, izdelal jih je kipar Peter Jovanovič iz Škoflje Loke.

Materiala, iz katerega bi še lahko bile izdelane, si skoraj ne moremo več zamisliti (beton, kamen, keramika, steklo, glina, porcelan, mavec, siporeks, stiropor, les, vosek, papir, tkanina, volna, mah, drevesne veje, debla, lubje in storži, koruza, bučke, različni plodovi, testo ... Največ jih je našlo prostor v sušilnici sadja in stari Petelinovi hiši, sicer pa so bile

povsod po vasi: pod kozolci, v skednjih, kapelicah, hlevu in svinjaku, stari vinski kleti ter na različnih mestih na prostem. Veliko jih je bilo tudi v novejšem času izdelanih iz preprostega materiala, kakršnega so že nekoč uporabljali, ker so ga imeli doma, in torej jaslic ni bilo treba kupovati (blago, slama,

čipke, koruzni storži, buče ...), videli smo lahko tudi modernejšje jaslice, kot so bile Šavlijeve, projicirane na steno, in keramične, delo Dragice Kern, pri katerih so se vse tri svete figure zložile skupaj druga v drugo.

Modernejše jaslice

Tri nedelje – od uradnega odprtja 21. decembra 2014 do zaključka 4. januarja 2015 – so razstavo spremljale različne vokalne in instrumentalne skupine. Za še bolj slovesno vzdušje so z božičnimi pesmimi poskrbeli: župnijski pevski zbor iz Turjaka, združeni zbor župnije Škocjan (mladinski zbor Kancijanile in otroški zbor Škocjančki), mladinski pevski zbor župnije iz Kodeljevega v Ljubljani, učenci glasbene šole Ribnica iz oddelka v Velikih Laščah, vokalno-instrumentalna skupina Borovničke z Iga, pevska skupina RŽ iz Loke pri Mengšu, vokalna skupina Diva iz Nove vasi ter duet Neža in Špela Jakob iz Kodeljevega v Ljubljani.

Skviti iz Škocjana so v istih dneh božično pravljico nadgradili z živimi jaslicami. Za razlago in vodenje so poskrbeli vodiči iz društva, ki so bili po potrebi na voljo tudi druge dneve. Ob nedeljah je na praznični tržnici pri sušilnici sadja zadišalo po kuhanem vinu in klobasah, ponujala so se ekološka darila, kot so suho sadje, tudi v čokoladi in žganju, ter drugi domači izdelki.

Zadnjo nedeljo so članice društva napekle še poprtnike, okrašen kruh iz boljšega kvašenega testa, od katerih je vsak posebej privlačen vabil, da ugrizneš vanj. Prvi zapisi o poprtniku so nastali že v 17. stoletju. Poznajo ga tudi v drugih

Nove jaslice izpod otroških rok

slovenskih pokrajinah, izvira še iz predkrščanskega časa. S krščanstvom je kot simbol postal obredna božična jed – za božični večer, silvestrovo in za večer pred svetimi tremi kralji. Ko ga je gospodinja položila na mizo, ga je pokrila s prtom. Tako je dobil ime, čeprav ga pogosto imenujejo tudi božični kruh, božičnik ali župnik. Najznačilnejši okras dolenjskih poprtnikov so ptički. Pomembno je, da se z njim posladkajo vsi člani družine in tudi vse živali na kmetiji: živina v hlevu, kokoši, zajci ter tudi psi in muce. Kot del živega izročila bo poprtnik vpisan tudi v seznam nesnovne dediščine pri Slovenskem etnografskem muzeju.

V vseh dneh naj bi si razstavo jaslic po nestrokovni oceni ogledalo približno 2.000 obiskovalcev, ki so prihajali v organiziranih skupinah z avtobusi ali kot družine in posamezniki. Tudi letos so o njej poročali mnogi lokalni in državni mediji, del časa je naši vasi namenila tudi oddaja Dobro jutro na nacionalni televiziji.

Dva para iz Bizovika (iz družin Zrimšek in Slapar), ki sta me ob odprtju razstave pritegnila z dobro voljo, sem povprašala o vtisih z razstave. V en glas so izrazili navdušenje in presečenost nad pravljicnim dogajanjem in čarobnim božičnim vzdušjem, h kateremu so pripomogle tudi bakle ob poti do jaslic. Zatrtili so, da se bodo še vrnil, morda z otroki, morda na katero od drugih dveh osrednjih prireditev: na jurjevanje ali na praznik suhega sadja. Tudi Ante, Polona, Adriana in Marina iz Ljubljane niso mogli skriti vzhičenosti nad idiliko celotne vasi in seveda nad jaslicami. Tudi oni so bili prvič pri nas, vendar, kot so obljubili, nikakor ne zadnjič.

Zdenka Zabukovec

VESELO SPOROČILO V VELIKIH LAŠČAH Uprizoritev živih jaslic 2014

Si že kdaj prejel veselo sporočilo? Si že kdaj dobil novico, ki ti je na obraz narisala nasmeh? Si že kdaj slišal nekaj, kar je ogrelo tvoje srce? S temi vprašanji smo mladi iz mladinske skupine župnije Velike Lašče povabili ljudi na letošnjo uprizoritev živih jaslic. Naš namen je bil preprost – ljudem želimo prinesiti veselo sporočilo o Jezusovemu rojstvu, prav tisto sporočilo, ki so ga dobili kralji po zvezdi, prav tisto sporočilo, ki ga je angel oznanil Mariji, prav tisto sporočilo, ki ga je začutila Elizabeta ob Marijinem obisku, prav tisto sporočilo, ki so ga prejeli pastirji, to

sporočilo, ki nam ga ob vsakem božiču pošilja Bog.

Osnova za uprizoritev je bil scenarij, ki ga je ekipa za scenarij in režijo začela pripravljati v začetku oktobra. Zgodbo poznajo vsi. Kako iz nje izluščiti bistvo, kako iz nje izluščiti veselo sporočilo? V scenarij so tako prišli prizori, v katerih je bilo to sporočilo posebej navzoče.

Cesar Avgust je sprožil dogodke z ukazom o popisu, kralji so se odločili, da sledijo zvezdi, ki naznanja prihod Mesija, angel je Mariji oznanil, da bo rodila, Elizabeta je polna svetega duha

začutila prihod Odrešenika, pastirji pa so dobili jasno sporočilo: Nocoj se vam je v Davidovem mestu rodil odrešenik, ki bo Mesija – Gospod.

K uprizoritvi je spadala tudi avtorska glasba, ki jo je letos napisal Blaž Podobnik. Pod vodstvom Lidije Čop je pel zbor Lumen, ki je dodatno pripomogel k lepoti uprizoritve. Pred cerkvijo smo tudi letos postavili sceno, obsegajočo trg pred cerkvijo. Z delom je ekipa za sceno začela že novembra, postavljanje pa se je zaključilo zadnje dni pred božičem.

Postaviti je bilo treba dvor kralja Avgusta (pred vhodom v župnišče), šotor treh kraljev, hlevček, Betlehem (v obeh stranskih vratih cerkve), pastirsko stajo in ogrado ter Nazaret (levo čez cesto). V izdelavo scene je bilo vloženo veliko truda in kar nekaj ur dela. Barvanje, ki je iz stiropora naredilo sceno, so opravili gospod župnik, Veronika Podlogar in Simon Marolt.

Zahvaljujemo se vsem in vsake-mu posebej, ki so darovali material za sceno. Ovce v ogradi je posodila družina Indihar iz Velikih Lašč, oslička Sivka pa Šilčevi iz Karlovice.

Igralsko zasedbo je sestavljalo 14 igralcev: Simon Marolt (cesar Avgust), Nejc Jakše (Gaius), Matic Vesel (stražar), Nejc Mramor (stražar), Gašper Virant (kralj Gašper), David Levstek (kralj Miha), Žan Kožar (kralj Boltežar), Petra Oblak (Marija), Blaž Marolt (angel), Teja Levstik (Elizabeta), Metod Indihar (Jožef), Meta Kokošinek (pastirica), Nika Košir (pastirica) in Gregor Marolt (pastir). Režijo je prevzela Nuša Dedo Lale.

Za pristnost uprizoritve je bilo treba poskrbeti tudi za kostume. Večino kostumov smo izdelali sami, nekatere smo si izposodili, nekatere pa smo imeli še od prejšnjih projektov.

Za tehnično plat izvedbe je poskrbela tehnična ekipa, ki je skupaj s prostovoljci poskrbela za ozvočenje, razsvetljavo in prenos v živo.

V treh mesecih priprav je v projektu sodelovalo več kot 30 mladih, obe uprizoritvi pa si je skupaj ogledalo čez 1000 ljudi. Trije meseci dela so se na koncu združili v skupno celoto, v uprizoritve, za katero upamo, da je v vseh gledalcih pripravila prostor za veselo sporočilo.

Organizacijo projekta je prevzela mladinska skupina župnije Velike Lašče, izvedbo pa je omogočila župnija Velike Lašče in gospod župnik Vladimir Jaksetič. Zahvaljujemo se vsem, ki so sodelovali v projektu, zboru Lumen, Lidiji Čop in Blažu Podobniku, Urbanu Grudnu, KUD Primoža Trubarja, tistim ki ste darovali les in ostali material za sceno, vsem, ki ste kakor koli pripomogli k izvedbi. Zahvala gre tudi sponzorjem: Županovemu skladu, podjetju Trgoup, d.o.o., ter gostilni in piceriji Pri Roku.

Zahvaljujemo se tudi družinam naših mladincev, ki so na različne načine pripomogle k projektu.

Na koncu gre zahvala Vsemogočnemu Bogu, ki je v nas položil talente, da lahko delamo in ustvarjamo.

Za mladinsko skupino
župnije Velike Lašče
Marko Gruden

*Trije Modri iz vzhoda so
na nebu opazili novo luč...*

*....On prinaša luč nad
oblačno zemljo,
kakor svetla zvezda sije
k nam z neba...*

CERKVENE JASLICE 2014 V DVORSKI VASI

Tiste noči, ko sta se spravila Nebo in Zemlja, se je na betlehemskih pastirskih poljanah zgodil najsrečnejši trenutek v našem Stvarstvu ...

... Zemlja je bila deležna večjega blagoslova kot kadar koli prej in potem ...

... prišel je od vseh zaželen, od vseh pričakovan, naš Odrešenik in Zveličar Jezus Kristus ...

... od tega trenutka se je za nas kristjane začel šteti čas Sedanjosti.

Božič in jaslvice v zgodovini

Jaslvice predstavljajo Božič. Že od nekdaj je Božič v slovenskem jeziku pomenil rojstvo »malega Boga« ali otroka Jezuščka. Jasličarji pri postavljanju jaslvice sledijo svoji bogati domišljiji in preprosti umetniški nadarjenosti. Jaslični prizori z umetniško upodobitvijo prikazujejo, krščansko izročilo pa pripoveduje zgodbo o Jezusovem rojstvu. Vse to je zapisano v evangelijskih in apokrifnih spisih, ki so jih napisali Jezusovi prijatelji. S postavljanjem jaslvice želimo kristjani vsako leto znova obuditi spomin na Jezusovo rojstvo. Kdaj naj bi kristjani začeli postavljati jaslvice, je še vedno skrito v zgodovinski temi. Znano je, da so v rimskih podzemnih rovih – katakombah, kjer so se prvi kristjani skrivali pred preganjanjem, ohranjene preproste risbe o Jezusovem rojstvu in Jezusu dobrem pastirju. To še niso prave jaslvice, so pa njihove korenine.

Začetek jaslvice sega v čas, ko je mogočni Rimski imperij ali »ves takrat poznani svet« vodil cesar Konstantin (od 306 do 337). Prav on ima največje zasluge, da je kruto preganjanje kristjanov počasi, vendar vztrajno popuščalo. Leta 313 je v Milanu izdal cesarski ukaz (edikt), ki ureja odnose med Cerkvijo in državo. Ukaz dovoljuje svobodno krščansko verovanje v celotnem imperiju. Konstantinova mati

Helena, ki je bila kasneje razglašena za svetnico – rimska cesarica sveta Helena – je začela zgodbo o jaslvice. Goreče je raziskovala Kristusovo življenje, predvsem njegovo trpljenje. Prepotovala je vso Sveto deželo in v Evropo prinesla neprecenljive zgodovinske podatke. Našla je del jaslvice, v katere je Marija položila Jezusa, in dele križa, na katerem naj bi Jezus umrl. Pet lesenih koščkov, ki naj bi bili deli jaslvice, je prinesla iz Betlehema v Rimski imperij. Danes je ta dragocenost skrbno shranjena v posebni skrinjici, ki se nahaja v vdolbini nad papeškim oltarjem v najstarejši, najpomembnejši in največji Marijini cerkvi, v veliki baziliki Marije Snežne v Rimu. Tukaj se začne zgodba o jaslvice.

Prve prave jaslvice je v Evropi postavil Francišek Asiški leta 1223 v kamniti votlini v gozdu blizu Assisija, kamor se je s svojimi brati somišljeniki zatekal k molitvi, postu in premišljevanju. Poleg oltarja je postavil jaslvice, obnje pa osla in vola. Ob jaslvice je opravil polnočno bogoslužje. Ta oblika jaslvice se je ohranila do danes, vendar se je skozi čas nadgrajevala. Na slovensko ozemlje so jaslvice prinesli bratje frančiškani že v 13. stoletju. **Prve cerkvene jaslvice** pri nas so postavili jezuiti leta 1644 v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. Kasneje so verniki začeli postavljati jaslvice tudi po domovih (**hišne jaslvice**).

Obrazložitev – blazonizacija* dvorskih jaslvice 2014

Letošnje jaslvice izražajo mnogo simbolike. Postavljene so v prezbiteriju cerkve na dveh mestih. Pred oltarjem na listni strani je oblikovana zgodba o Jezusovem rojstvu. Na oltarju na evangelijski strani pa je uprizorjeno prihajanje treh Modrih k novorojenemu Odrešeniku.

Zgodba o Jezusovem rojstvu se nahaja na odprti knjigi, ki je

malenkostno nagnjena proti vernikom v ladji. Knjigo podpirata dva hrastova izrastka, ki izhajata iz skupnega debla. **Hrast** je simbol Jezusa in resnice, predstavlja njegovo moč, trdnost in odpornost. **Skupno deblo** predstavlja tri božje osebe združene v enosti. **Dva hrastova izrastka** predstavljata dve naravi Jezusa: človeško in božjo.

Odprta knjiga na podstavku simbolizira modrost in lepoto božjega pisanja; to je celotno sveto pismo. V Stari zavezi so zapisane vse obljube in razodetja, ki jih je Bog obljubil ljudem, v Novi zavezi pa so zapisane vse izpolnitve teh obljub in načrt za odrešenje ljudi. Stara in Nova zaveza sta neločljivo povezani in ne moreta obstajati ločeno. V Stari zavezi je bil Jezus napovedan, v Novi zavezi se je pravadna starozavezna napoved izpolnila: prišel je od vseh zaželen, od vseh pričakovan, naš Odrešenik.

Površina odprte knjige povedno in likovno pripoveduje zgodbo o Jezusovem rojstvu. **V zgornjem levem kotu** jaslvice je zapisano glavno sporočilo Božiča – rojstvo Zveličarja in Odrešenika**. **V spodnjem desnem kotu** je zapisano štetje let.

Predel, na katerem je napisano glavno sporočilo jaslic, predstavlja Sredozemsko morje pred obalo svetopisemske Svete dežele. Malo pred Jezusovim rojstvom (63 let) so Rimljani okupirali deželo izvoljenega ljudstva (izraelsko državo). Jezus se je rodil v Rimskem imperiju, torej je bil rimski državljani, po krščanski tradiciji pa je bil Jud. Njegov materni jezik je bila aramejščina, ki jo še danes govorijo redke skupine ljudi na območju Palestine in Galileje.

Površina z mahom predstavlja oblikovno razgibano površino svetopisemske Svete dežele na bližnjem vzhodu (Judeja, Samarija, Galileja, Fenicija, Cezareja). Sredina odprte knjige predstavlja jordanski tektonski jarek (to je skrajni severni del velike udorine Vzhodnoafriškega tektonskega jarka med Mozambikom in Sirijo). Po tej tektonski udorini teče reka Jordan, ki nastane iz sotočja rek Hasbani, Banijs in Dan pod gorovjem Hermon v Cezareji. Po začetnih brzicah priteče preko močvirnatnega jezera Hula v Genezareško (Galilejsko, Tibejsko) jezero in se na jugu izliva v Mrtvo morje. Na desnem bregu reke Jordan je mesto Betlehem, kraj Jezusovega rojstva.

Sveta družina, zbrana ob rojstvu novorojenčka, je središče dogajanja. Ob novorojenem detetu sta poleg staršev še **osliček** in **voliček**, simbola Stare in Nove zaveze, ki s svojim dihanjem odganjata mrz in dajeta toplino novorojenčku. *Vol pozna svojega gospodarja, osel pa jasli svojega lastnika* (Iz 1,3).

Z bližnjih in daljnih pašnikov se zbirajo preprosti **pastirji** s svojimi čredami ovac, da se prvi poklonijo novorojenemu božjemu detetu.

Ovca je podoba božjega jagnjeta in simbol dobrega pastirja, ki je zapustil celo čredo, da bi rešil eno izgubljeno ovco.

Pastirski ogenj je simbol svetlobe in toplote, njegova energija greje ljudi in živali v mrzli noči.

Izviri, studenci, potoki in reka dajejo **vodo**, ki je izvir človeškega življenja in sredstvo očiščevanja.

Mostovi so simboli zmage nad silami narave, povezujejo preteklost in sedanost, povezujejo ljudstva, ki se sicer razlikujejo, a kljub temu živijo skupaj. Pot preko njih je varna. Mostovi so tudi simboli nekega cilja, kajti upanje leži na drugem bregu.

Ograjo, ki je pri jaslicah nepogrešljiva, saj loči sveti prostor od navadnega, simbolično predstavljajo obarvani robovi knjige.

Ko so **Modri z vzhoda**, ki so prinašali Jezusu darila, zapustili **Herodov grad**, jih je nebesno **znamenje**, ki se je ustavilo nad jaslicami, varno privedlo do novorojenčka v jaslih. Zaradi njihove prisotnosti je bilo v nevarnosti življenje božjega otroka. Božja previdnost je odvrnila to nevarnost, mati Marija pa je že zaslutila bolečino v srcu.

* **Blazon, blazonacija** je besedni opis različnih delov neke celote

** **Odrešenje** pomeni predvsem odrešenje ljudi od greha in spravo z Bogom. **Zveličanje** pa pomeni isto kot nebesa, večno življenje ali večno veselje. Začne se že v življenju na zemlji, in sicer s posvečujočo milostjo, po kateri nosi človek v sebi Boga. Dosežemo ga samo z božjo milostjo in z izpolnjevanjem svojih dolžnosti. Oba naziva v vsej polnosti pripadata Jezusu Kristusu, ki je prišel na svet, da nas je s svojim trpljenjem in smrtjo odrešil sužnosti greha in smrti in nam odprl vrata večnega življenja. (prof. Anton Strle, php)

Manfred Deterding

OPRAVIČILO

V prejšnji številki je prišlo do tiskarske napake (stran 15). Novoletno voščilo Javnega zavoda Trubarjevi kraji ni bilo objavljeno, za kar se jim iskreno opravičujemo.

uredništvo Troble

SKAVTI POROČAMO ...

V mesecu decembru se je od skavtov veliko videlo in slišalo; najprej smo prodajali adventne venčke in voščilnice – zahvaljujemo se vam za vsak dar, ki ste ga nam namenili.

Proti koncu adventnega pričakovanja pa smo v vaše domove prinesli Luč miru iz Betlehema. Upamo, da vam je ogrela srca tako, kot jih je nam – in da kljub temu da sveča ne gori več, še vedno občutite njeno toploto, ljubezen in veselje.

Novo leto smo začeli z razstavo jaslic na Gradežu, od koder prihaja naslednji vtis:

»Kot vsako leto smo tudi letos sodelovali na Razstavi jaslic po skritih kotičkih Gradeža. Predstavili smo se kot žive jaslice na vseh treh organiziranih ogledih. Naša razstavljalna polica je bila v starem Koroščevem hlevu, kjer še lahko vidimo staro krožno žago in star mizarški pult. Kot nalašč za prikaz živih jaslic, saj je bil tudi Jožef – konec koncev – mizar. Veseli smo, da lahko sodelujemo z DOD in tako polepšamo božični čas.

(Miha Šavli, raziskovalni rakun).

Če ste leto začeli počasi in zaspano, pa ste ga gotovo začeli drugače kot naša najstarejša veja, popotniki in popotnice. Takole je zapisala naša klanovka:

»Bolj ali manj neustrašni klanovci smo se odločili, da preizkusimo svoje sposobnosti. Naš Dan D – oziroma bolje rečeno Noč D – je prišel neko mrzlo in vetrovno soboto. Nekje v Mišji dolini, na robu jase, smo si postavili nočno prebivališče in zakurili ogenj, ki nam je seveda prišel prav pri pripravi večerje. V upanju na dobro pečeno večerjo smo si čakanje krajšali s petjem in pogovor o vsem mogočem. No, to se je izkazalo za slabo taktiko, saj je bila večerja (pre)dobro (za)pečena, ampak kljub temu smo preživeli. V neznanih nočnih urah smo nato ugotovili, da si zaslužimo počitek. Zlezli smo v mrzle spalke in zaspali – bolj ali manj sladko (zaradi mraza smo se morali namreč za to nekateri malo bolj potruditi). Zjutraj je sledilo še pospravljanje in klepet, nato pa je vsak ubral svojo pot po nove izzive.«

(Saša Koren, vestna hobotnica).

In tako tudi mi zaključujemo svoje poročilo; izza vrstic članka – po nove izzive!

Skavti Škocjan-Turjak 1

NOVE POŠTNE ZNAMKE

Konec meseca januarja je Pošta Slovenije izdala prvo letošnjo serijo priložnostnih poštne znamk.

V seriji znamk *Znamenite osebnosti* sta dve novi znamki. Prva je z motivom Baltazarja Hacqueta, profesorja medicine in naravoslovca, saj letos mineva 200 let od njegove smrti. Druga znamka pa je z motivom arhitekta Maksa Fabianija, ker bo v tem letu 150. obletnica njegovega rojstva. S serijo *Ljudske noše* je tokrat izšla znamka z motivom noše

s področja Briknov. V voščilni znamki pošta predstavlja znamko v obliki srca, katerega sestavljata dve leseni zakonski žlici, povezani z leseno verigo. Januarski izid ponovno dopolnjuje znamka iz serije *Kitajski horoskop*, po katerem se pričinja leto koze. Ob tokratnem izidu pošta ponuja še letnik znamk, ki vsebuje vse priložnostne znamke, izdane v letu 2014.

Iz biltena Pošte Slovenije

MAVRIČNA SKUPINA

V letošnjem šolskem letu smo v župniji ustanovili Mavrično skupino, ki jo sestavljamo otroci od 3. do 7. razreda. Izbrali smo si ime Mavrični prijateljčki. V skupini nas je 30. Opravljamo naloge – izzive, ki so določeni v reviji Mavrica, poročila pa je potrebno redno pošiljati na revijo. V juniju bo srečanje vseh skupin na Rakovniku, še prej pa bomo morali narediti projektno nalogo.

Do sedaj smo opravili vse naloge: vivali smo svečke, v decembru izdelovali voščilnice, obiskali nekaj starejših in bolnih vaščanov ter se pozanimali o življenju ljudi in o župniji v preteklosti. Ker je skupina številčna, smo se pri določenih nalogah razdelili v manjše skupine.

Tako so nekateri otroci v decembru obiskali svoje dedke, babice in sosedo, nekateri pa so odšli v Dom duhovnikov v Ljubljano in obiskali gospoda Masnika. Povedal nam je marsikaj zanimivega iz svojih mladih let. Tudi sedaj v Domu še vedno veliko bere, piše in zelo se

razveseli, če ga kdo obiše. Šli smo tudi v Dom starejših v Ribnico in obiskali nekatere naše krajane. Vsi so nas bili zelo veseli. V januarju pa smo povabili go. Francko Jamnik in g. Mančija Deterdinga, da sta pripovedovala o življenju, delu, igrah v njuni mladosti ter o življenju v župniji. Obema se za zanimivo pripovedovanje zahvaljujemo. Veliko smo se naučili.

Obiskali pa smo tudi vedro in nasmejeno gospo Ivo Kožar, ki ima, kot pravi sama, kraljevsko bolezen – multiplo sklerozo. Najprej si močan, opravljaš naloge doma, v službi, potem pa postaneš nemočen in odvisen od drugih. Multipla skleroza je nevrološka bolezen.

Postavili smo ji nekaj vprašanj.

Kako se je začela vaša bolezen?

Vsak dan sem se vozila v službo v Ljubljano. Bila sem učiteljica na predmetni stopnji. Nekega dne se je na Rašici v moj avto zaletel drug avto. Imela sem poškodbe vratne hrbtenjače, vendar ni bilo nič hujšega. Pozneje se je začela fizična slabost, ki sem jo z intelektualnim delom želela preprečiti. Po 10 letih se je stanje zelo poslabšalo. Najprej sem morala za hojo uporabiti eno palico, nato dve, stanje pa se je zelo slabšalo. Postala sem popolnoma nemočna in skoraj nepokretna. Vendar nisem obupala in tako sem začela spoznavati sebe in bolezen. Bila sem tudi na Soči, kjer so veliki strokovnjaki in pomagajo, kolikor se le da. Pet let sem bila v postelji odvisna od pomoči moža, svojih otrok, negovalk in prijateljic. Po

čiščenju žil v Izoli pa se mi je stanje izboljšalo. Sedaj se sama uredim in poskrbim zase. Veliko telovadim, berem in razmišljam.

Kako poteka vaš dan?

Zjutraj vstanem, se uredim, telovadim, preberem novice, ob tem pa pijem jutranjo kavico. Novice me postavijo v realni svet življenja. Veliko klepetam s prijateljicami, poskušam si zapomniti razne zgodovinske, arheološke in znanstvene podatke, da bistrim svoj spomin. Večinoma sama perem, zložim perilo, pospravim posodo. Kosilo dobim iz šole, dvakrat tedensko pride patronažna sestra.

Kaj vam je v pomoč, da ne obupate?

Bili so tudi trenutki obupa. Večkrat sem padla in nemočna ležala na tleh ter jokala.

Ko je bil sin še majhen, sem ga morala vzgajati in mu nuditi veliko oporo. Pri vzgojno-izobraževalnem delu sem imela samo moč besed in mobilni telefon. Moja setev je obrodila sadove. Sem močna in energijsko polna osebnost. Moj odsev pozitivne energije se odraža povsod. Imam veliko prijateljic in prijateljev vseh generacij.

Moje vizija v bodočnosti je: veliko telovaditi, delati na sebi in za sebe.

Zahvaljujemo se ge. Ivi za pogovor in prisrčen sprejem in vsem za pomoč, da smo lahko opravili dosedanje naloge.

Mavrični prijateljčki in Branka

TURIZEM je naša priložnost!

V organizaciji Mreže postajališč za avtodome po Sloveniji (MPZA SLO) smo si v četrtek, 22. januarja, ogledali največji svetovni sejem za turizem in prosti čas v Stuttgartu. Sejmišče obsega osem velikih dvoran, v štirih so bili razstavljeni avtodomi in vse za kampiranje, v ostalih štirih dvoranah pa je bila pisana ponudba turizma z vsega sveta.

MPZA SLO je bila na letošnjem sejmu prisotna tudi že s svojim katalogom, v katerem je predstavljeno 46 slovenskih občin, ki vidijo v tej veji turizma svojo priložnost. Med njimi je tudi občina Velike Lašče.

MPZA SLO je že pred dobrim letom našla strateškega partnerja za pomoč pri razvijanju mreže postajališč v nemškem združenju avtodomarskih postajališč pod blagovno znamko "Mein Platz"; njegov ustanovitelj je Roman Bauer, ki je bil tudi gostitelj MPZA SLO na svoji stojnici. Nemško združenje skrbi za mrežo kakovostnih postajališč, ki nudijo uporabnikom najvišje standarde, teh postajališč pa je trenutno v Nemčiji približno 50.

V neposrednem pogovoru nam je gospod Bauer pojasnil bistvene elemente avtodomarskega turizma, pri tem pa je dal največji poudarek prijaznemu sprejemu gostov in mnogovrstni dodatni ponudbi.

Svoje izkušnje nam je predstavil tudi Günter Köler, lastnik postajališča za 61 avtodomov zraven termalnih toplic Schönborn. Njegova izkušnja je zelo zanimiva, saj je izgubil službo kot informatik in se je zato odločil za turizem z avtodomarstvom. Njegova izkušnja je zelo pozitivna, skupaj z ženo imata povprečno 50-odstotno letno zasedenost, kar jima zadošča za zelo dostojno preživetje.

O velikosti in potencialih te veje turizma pa nekaj številčnih podatkov: samo v Nemčiji je trenutno med pet- in šesttisoč postajališč za avtodome, samih avtodomov pa je med 400 in 450 tisoč! Kje pa so še vse ostale evropske države ...

Za Slovenijo je pomembno, da se je zgodaj vključila v to gibanje in da si s pojavljanjem na turističnem trgu povečuje prepoznavnost. Kot je v nemškem katalogu navedeno, se pričakuje, da bo slovenska ponudba dozorelu nekje v letu 2016, torej je zdaj čas,

Utrinki z ekskurzije

da zavijamo rokave in izkoristimo ponujeno priložnost! To še posebej velja za občino Velike Lašče, ki ima na področju turizma mnogo več možnosti za uspeh kot pa, na primer, pri razvijanju poslovno-industrijske cone. Stvar je zrela za razmislek tako na občinski upravi kot med občani ...

Ob povratku smo si ogledali še veliko postajališče za avtodome v Garmisch Pertenkirchnu — lastnik nam je predstavil vso infrastrukturo in sistem dela za zadovoljevanje potreb stodesetih avtodomov naenkrat!

In na koncu še pohvala in zahvala koordinatorki MPZA SLO, Petri Kernc in Tjaši Grünfeld za promocijsko delo in Dušanu Skerbišu, županu občine Mirna, za aktivno podporo (tudi s prisotnostjo na tej ekskurziji) te vseslovenske akcije — med sproščenimi pogovori na poti smo izmenjali marsikatero izkušnjo in predvsem ugotovili, da je najvažnejša naloga občinskih uprav, da spodbujajo ljudi za konkretno delovanje.

Tekst: Srečo Knafelc, občinski svetnik

Foto: Jure in Srečo Knafelc

TURIZEM – NAŠA NAJBOLJŠA PRILOŽNOST

Vse krajanke zaselkov, ki spadajo v Krajevni odbor Rob, in krajanke zaselkov Rutarske planote, ki se kakor koli zanimajo za razvoj turizma in spremljajoče dejavnosti, vabim na **prvi informativni pogovor, ki bo v četrtek, 5. februarja, ob 17. uri v gostilni Škrabec v Robu.**

Na sestanku si bomo zaupali želje, načrte in pričakovanja o razvoju turizma na našem področju, ki bi lahko ponudil nove možnosti marsikateremu krajanu. Na sestanku bom poročal tudi o dogajanju na največjem svetovnem sejmu za turizem in prosti čas v Stuttgartu, ki je potekal med 21. in 23. januarjem 2015.

Sestanka se seveda lahko udeležijo tudi vsi drugi prebivalci občine Velike Lašče, ki jih ta dejavnost zanima. Torej: če tudi vi mislite, da je turizem poleg kmetijstva in predelave lesa naša najboljša priložnost, se vidimo v Robu!

Srečo Knafelc, občinski svetnik

ŠPORTNO DRUŠTVO TURJAK

Kulturni dom bi bil kmalu pretesen!

V začetku januarja, takoj po novem letu, se je v kulturnem domu Turjak »pripetilo« za kraj prav prijetno popoldne. Kljub mrzlem domu se je v njem zbralo po 8 članov domačega Prostovoljnega gasilskega društva in Športnega društva Turjak.

Namesto stolov sta se na sredo dvorane postavili dve namiznoteniški mizi, na katerih sta se v dveurnem tekmovanju društvi pomerili med seboj.

Loparji so zapeli in dvoboji so se vrstili brez premorov. Zdaj je zmagal gasilec, drugič članica ali član športnega društva. Neodločenega rezultata ni bilo, ker so se

posamezni dvoboji igrali na dva dobljena seta do 11.

Na skupnem semaforju so se rezultati premikali v prid gasilcem, malo kasneje pa je bilo že obratno. Gledalci na odru so skrbeli, da dvorana ni potrebovala glasbene podlage, gasilsko društvo za protidehidracijska sredstva in podjetje Mapri, d. o. o., za nagrade.

In rezultat? Kot je v zaključni besedi povedal predsednik PGD Duško Zelnik: »Če želimo

ugotoviti, kdo je boljši, se bo pač potrebno pomeriti še enkrat.« Končni rezultat je bil pač neodločen (36:36).

Gorazd Milavec

Za aktivno preživljanje zimskih dni

Športno društvo Turjak je uspešno izpeljalo smučarske izlete za najmlajše na smučišču Izver, Sodražica. Vsi udeleženci so prišli domov s celimi kostmi ter dobre volje, kar je najbolj pomembno.

Še naprej bomo aktivni in bomo organizirali:

- nočno in dnevno smučanje na smučišču Izver, Sodražica;
- vikend izlete na slovenska in tuja smučišča;
- učenje smučanja za vse generacije;

– postavitve vlečnice in priprava sankiške proge;

– tečaje smučanja za otroke v sodelovanju s SD Novinar.

Upamo, da nam bo zima naklonjena in da se nam pri aktivnostih pridružite v čim večjem številu.

Sprejemamo tudi vaše predloge in pobude, kako bi lahko aktivno preživeli zimsko obdobje. Sami termini izvajanja aktivnosti bodo na oglasnih deskah, za več

informacij lahko pokličete na 031 863 726 (Uroš Centa).

ŠD Turjak

VABILO

Športno društvo Turjak je dopolnilo prvo polno leto svojega delovanja. V tem času je v celoti zaživelo in se vzpostavilo kar nekaj sekcij.

Kot prvo se je lani odprlo in zaživelo balinarskemu delu društva in prav ponosni smo, da naša ekipa tekmuje v medobčinski ter zimski ligi, prireja občinsko tekmovanje in se s svojimi tekmovalci udeležuje še na drugih tekmovanjih. Ravno tako se lahko pohvalimo z dvema nogometnima ekipama, ki ravno tako tekmujeta na občinskem nivoju in tudi v širšem okolju zunaj naše občine. Proti koncu preteklega leta pa je v polno zaživel še del namiznoteniške ekipe; njeni člani se srečujejo vsak torek in četrtek v Kulturnem domu Turjak.

V letošnjem letu pa smo na pragu vzpostavitve rekreacije odbojke na mivki in pohodno tekaške sekcije.

Zato vas, drage občanke in občani, vabimo, da se nam pridružite. Lahko nam pridete naproti tudi s kakšno novo zamisljo po aktivnem preživljanju časa. **Zato vas tako člane kot vse druge vabimo, da se nam pridružite na 1. občnem zboru, ki bo v petek 13. februarja 2015, ob 18. uri v Kulturnem domu Turjak.**

Vabljeni!

UO ŠDT

ZAKLJUČILI SMO TEKMOVALNO LETO

Lokostrelska zveza Slovenije je na zaključni letni prireditvi 12. decembra 2014 v Hotelu Plaza v Ljubljani podelila priznanja in nagrade najzaslužnejšim tekmovalcem in klubom za leto 2014.

Posebna pozornost je bila dana najmlajšim kategorijam.

Matic Štrukelj in Tilen Dolšak po prejemu pokalov

Od Turjačanov so prejeli pokale za letošnje zmago v svojih kategorijah Matic Štrukelj za zmago v

Dvoranskem pokalu in zmago v 3-D pokalu, Tilen Dolšak za zmago v 3-D pokalu in Jakob Koritnik za zmago med kadeti v 3-D pokalu.

Lokostrelska zveza je razglasila tudi tekmovalko leta, in sicer Tojo Černe iz Kranja, ter tekmovalca leta — Slavca Turšiča iz Ljubljane (Klub Potens), za naj klub pa je bil proglašen Lokostrelski klub Kamnik.

Za izredne tekmovalne uspehe je tudi Olimpijski komite Slovenije podelil sedmim lokostrelcem srebrne plakete OKS.

Božo Kovačič

BOŽIČNA LOKOSTRELSKA TEKMA

Tradicionalno že desetič smo s poudarkom na dolgem loku (grajska tradicija) v okolici gradu Turjak izvedli lokostrelsko tekmo v živalskem krogu s posebnim načinom štetja zadetkov.

Posebno napravo so za gibajočo tarčo napravili člani kluba pod strokovnim vodstvom Kristijana Frasa.

Udeležilo se je 73 tekmovalcev iz raznih krajev Slovenije in zamejski klub Sokol (Il falcone) iz Ločnika pri Gorici. Posebna atrakcija je bilo tudi tekmovanje na »bežečega merjasca«, kjer je bilo potrebno pokazati hitrost in natančnost strelca.

Tekma se je odvijala po prvem zapadlem snegu, kar je bilo veliko presenečenje za večino tekmovalcev. Vendar ni bilo nevarnih zdrsov ali padcev.

Razglasitev rezultatov smo izvedli v Lovskem domu na Turjaku in obdarili najuspešnejše tekmovalce.

Zadovoljni z uspešno izvedbo tekme so udeleženci izrazili voljo za pogostejšo organizacijo takih srečanj.

Od oktobra do februarja nemoteno potekajo tekme za Dvoranski pokal Slovenije. Dvoranska tekmovanja se bojo zaključila februarja z državnim prvenstvom, to bo v Kočevju. Državnega prvenstva se smejo udeležiti le tekmovalci z izpolnjeno normo.

Božo Kovačič

SIBOR- INOTHERM USPEŠEN NA SLOVENSKEM POKALU V PRIKAZU JU-JITSU TEHNIK

Člani SIBOR-INOTHERM so v soboto, 24. 1. 2015, organizirali in se udeležili turnirja slovenskega pokala v prikazu ju-jitsu tehnik – Ribnica 2015. Tekma je bila organizirana v Športnem centru Ribnica in se je udeležilo sedem klubov in 138 tekmovalcev.

Tekma je štela tudi za seštevek 4 tekem prikaza tehnik za slovenski pokal. Barve SIBORJA je zastopalo 70 tekmovalcev, dosegli so odlične uvrstitve.

SIBOR-INOTHERM je na tekmi dobil 15 medalj, od tega 5 prvih, 4 druga in 6 tretjih. V skupni razvrstitvi je ekipa ŠD SIBOR-INOTHERM zasedla 2. mesto in ŠK SIBOR-INOTHERM 4. mesto.

Čestitke gredo ostalim članom, še posebej pa tistim, ki so prvič nastopili na ju-jitsu tekmi.

Predsednik SIBOR-INOTHERM
Elvis Podlogar

PREDSTAVITEV KORONARNEGA KLUBA LJUBLJANA

Koronarni klub Ljubljana (KKL) je neprofitna organizacija kroničnih koronarnih bolnikov. Ustanovljen je bil leta 1981 in od ustanovitve nepretrgoma sodeluje z ambulanto za rehabilitacijo Kliničnega oddelka za žilne bolezni UKC Ljubljana in od 1992 s centrom za rehabilitacijo v Šmarjeških toplicah. Izvaja vseživljenjsko rehabilitacijo koronarnih bolnikov po priporočilih kardiološke stroke in ob pomoči strokovnega vodstva kluba.

Program vseživljenjske rehabilitacije koronarnih bolnikov obsega: gibalne dejavnosti, zdravstveno izobraževanje, pomoč pri reševanju psihičnih težav, sekundarno preventivo, preverjanje učinkov programa in druženje članov.

GIBALNE DEJAVNOSTI

Izvajajo se vse leto 2-krat tedensko po 1 uro v prostorih kluba v Ljubljani. Zunaj Ljubljane pa od 15. septembra do 15. junija tudi 2-krat tedensko po 1 uro, in sicer v naslednjih krajih: Domžale, Kamnik, Log - Dragomer, Litija in Velike Lašče (od leta 2006).

Organizirana je tudi nordijska hoja in vadba v naravi po predhodni prijavi najmanj 10 udeležencev.

Gibalne dejavnosti v vseh skupinah vodijo vadiatelji, strokovno usposobljeni za delo s koronarnimi bolniki.

ZDRAVSTVENO IZOBRAŽEVANJE

Zdravstveno izobraževanje zajema:

SPLOŠNO INFORMATIVNA IN MOTIVACIJSKA PREDAVANJA O:

- dejavnih tveganja za koronarno bolezen;
- znakov in zdravljenju koronarne bolezni;
- pomenu vseživljenjske rehabilitacije bolnikov, zlasti učinkov telesne dejavnosti in zdrave prehrane;
- znakov in zdravljenju drugih bolezni.

SVETOVALNE POGOVORE s področja srčno-žilnih bolezni in dejavnih tveganja v manjših skupinah v klubskih prostorih. Pogovore vodijo zdravniki specialisti in drugi strokovnjaki s področja zdravljenja in rehabilitacije koronarne bolezni.

DELAVNICE ZDRAVE PREHRANE se izvedejo, ko je prijavljenih dovolj udeležencev in so zagotovljeni finančni pogoji.

TEČAJI PRVE POMOČI Z UPORABO AVTOMATIČNEGA DEFIBRILATORJA so namenjeni predvsem vadiateljem in svojcem članov. Tečaje se organizira tudi za skupine zunaj Ljubljane, če je prijavljenih najmanj 20 udeležencev.

POMOČ PRI REŠEVANJU PSIHIČNIH TEŽAV

Ta je na voljo članom, ki tovrstno pomoč potrebujejo. Psihičnih težav, ki spremljajo koronarno bolezen, zlasti po infarktu, ne smemo zanemarjati, bolnike s tovrstnimi težavami je potrebno pravočasno vključiti v rehabilitacijo in zdraviti kot druge dejavnike tveganja. Zato so organizirani svetovalni pogovori in delavnice psihičnega sproščanja, ko je prijavljenih od 8 do 10 oseb in so zagotovljena finančna sredstva.

SEKUNDARNA PREVENTIVA

Sekundarna preventiva vključuje šoli zdravega življenja, ki potekata januarja v Šmarjeških toplicah in maja na morju. Namenjeni sta posredovanju informacij in nasvetov za zdravo življenje v domačem okolju (prehrana, gibanje).

UČINKI PROGRAMA

Učinke programa se v vadbenih skupinah preverja 2-krat letno s testiranjem in anketiranjem članov, če so zagotovljena finančna sredstva. Rezultati — telesna zmogljivost posameznika in vadbene skupine so pomembna informacija vadiateljem za načrtovanje skupini prilagojene vadbene ure.

DRUŽENJE ČLANOV

Druženje članstva zajema enodnevne izlete; ti so namenjeni ogledom kulturnih, naravnih, etnografskih, zgodovinskih in drugih znamenitosti Slovenije. Krepijo zavest o pripadnosti klubu in poglobljajo prijateljske odnose med člani. Izleti so organizirani enkrat mesečno, izjema je januar. Družabna srečanja se organizirajo pred novim letom in pred poletjem.

V Velikih Laščah želimo ponovno ustanoviti vadbeno skupino za koronarne bolnike. Ob zadostnem številu prijavljenih kandidatov bomo z vadbo tudi začeli.

Za prijave na vadbeno skupino v Velikih Laščah pokličite na telefon 031 339 703.

Vsa pojasnila lahko dobite tudi na sedežu kluba v Ljubljani, Štepanjsko nabrežje 38, 1000 Ljubljana ali na tel. št. 059 962 711 od ponedeljka do petka med 9. in 12. uro in po elektronski pošti: koronarniklub@out.com.

DODAJMO ŽIVLJENJU GIBANJE ...

In dodali bomo leta življenju!

O pomenu telesne aktivnosti za zdravje je govoril že Hipokrat, ki je trdil, da sama zdrava prehrana ni dovolj, treba je uriti telo!

V poplavi informacij o zdravem načinu življenja za izboljšanje njegove kakovosti in podaljšanje življenjske dobe ne moremo mimo dejstva, da je nujno gibanje. Z leti bi ga moralo biti vedno več, a žal ga je vedno manj. Nagnjeni smo k udobju, k varčevanju z lastno energijo, k zmanjševanju zdravstvenih težav s počitkom in lajšanju bolečin z uporabo zdravil. Gibanje nam predstavlja vedno večji napor, vse bolj se ga izogibamo, postajamo pasivni, bolj »leni« in bolj »bolni«. Ne zadostna aktivnost telesa in mišic je dobra pot do slabše funkcionalnosti v starosti, ki vodi do odvisnosti od pomoči drugih. Človeško telo se spreminja že s samim procesom staranja, zmanjšuje se mišična moč in posledično mišična masa, zmanjšajo se tudi minutni volumen srca, poraba kisika, kognitivne funkcije, gibalne sposobnosti (gibljivost, ravnotežje, koordinacija ...) telesa ... Po 40. letu starosti je upad mišične mase okoli 10 % na desetletje. Tako človek do 80. leta starosti lahko izgubi od 20 do 50 % mišične mase.

S podaljševanjem življenjske dobe je starostnikov vedno več. Podatki kažejo, da je kar 15 % oseb, starejših od 65 let, že odvisnih od pomoči drugih, nad starostjo 80 let pa je takih 80 %. Ti podatki bi nas morali spodbuditi, da pravočasno (čim prej) vključimo redno telesno aktivnost v svoj življenjski slog. Za življenjsko neodvisnost, ki jo opredeljujemo kot sposobnost, da lahko skrbimo sami zase, so

namreč pomembne prav funkcije, ki so povezane z gibanjem. Pomembno je ne samo koliko let doživimo, ampak kako leta življenja preživimo.

Gibanje lahko nadomesti zdravilo, zdravilo pa ne more nadomestiti gibanja! Gibanje je »zdravilo« brez stranskih učinkov (ob pravilni izbiri in količini). Moralo bi biti prva izbira pri ukrepih za vzdrževanje in/ali izboljšanje zdravja. Z vidika zdravja je namreč ključen vpliv gibanja na razvoj telesnih sposobnosti, ki zavirajo telesno propadanje in razvoj kroničnih bolezni. Še več, tudi pri bolnikih telesna vadba zavira telesno propadanje zaradi bolezenskih procesov.

V nasprotju telesni aktivnosti pa je telesna neaktivnost dejavnik tveganja za nastanek bolezni srca in ožilja, sladkorne bolezni, nekaterih vrst raka, osteoporoze, depresije ter kot napovedni dejavnik za zvišan krvni tlak, zvišan holesterol, zvišan krvni sladkor in prekomerno telesno težo. Telesna neaktivnost je eden od neodvisnih dejavnikov tveganja za aterosklerozo, ki je osnova največjega deleža pojavnih oblik bolezni srca in ožilja. Slaba telesna zmogljivost je bolj pogost vzrok za prezgodnjo smrt kot klasični dejavniki tveganja srčno-žilne bolezni. Debelost skupaj s telesno neaktivnostjo predstavlja največje tveganje za zdravje, slabo kakovost življenja in prezgodnjo smrt. Kar 45 % svetovnega prebivalstva umre zaradi srčno-žilnih obolenj, od tega kar 1/3 zaradi povišanega krvnega tlaka. Študije kažejo, da poraba 1000 kcal na teden pomeni zmanjšanje tveganja za srčno-žilno smrt za 30 %.

Redna telesna vadba v mladosti je najboljša naložba za starost. Z vadbo lahko torej uspešno preprečimo nastanek večine civilizacijskih in degenerativnih bolezni, ki najbolj prizadenejo populacijo v najboljših letih. V procesu staranja pomembno

vpliva na ohranjanje in krepitev telesnih in duševnih sposobnosti (izboljša psiho, poveča samozavest in zmanjša depresijo) telesa. Je pomemben terapevtski ukrep pri kroničnih boleznih, kot so metabolični sindrom, hipertenzija, debelost, srčne in pljučne bolezni, mišične, sklepne bolezni, fibromialgija, rak, depresija, astma in sladkorna bolezen. Predstavlja torej primarno in sekundarno preventivo pred omenjenimi obolenji in prezgodnjo smrtjo.

Za doseg pozitivnih učinkov na telo se mora telesna aktivnost izvajati redno, dovolj pogosto, imeti je potrebno pravo intenzivnost. Vključena mora biti v naš vsakdanji življenjski slog in ne le priložnostna (vikend) aktivnost. Poleg vadbe vzdržljivosti je nujno potrebna tudi vadba za povečanje mišične moči, ki je pomembna preventiva pred poškodbami mišično-skeletnega sistema. Z vadbo, zlasti tisto proti uporabi, se lahko mišična moč ne le vzdržuje, ampak celo izboljša tudi pri zelo šibkih osebah. Telesno aktivni ljudje opravičujejo aktivnost z boljšo kakovostjo življenja, ne računajo pa na podaljšanje življenjske dobe, ki je logična posledica aktivnega življenjskega sloga.

S telesno aktivnostjo nikoli ni prepozno začeti! Za uspešno staranje je telesna vadba kritično pomembna in ni razloga za lenobo po 65. letu starosti, treba je biti le prijaznejši do kostno-mišičnega sistema, ki je bolj občutljiv. Zato je potrebna večja previdnost pri izbiri primerne aktivnosti in stopnje intenzivnosti vadbe. Primernejše so tiste aktivnosti, ki sklepe razbremenjujejo in obremenjujejo (krepijo) mišice ter ohranjajo in/ali izboljšujejo različne motorične sposobnosti telesa (gibljivost, moč, vzdržljivost, koordinacijo, ravnotežje, hitrost).

Če nimate trikrat na teden vsaj pol ure časa, ki bi ga namenili vadbi, je z vašim načinom življenja nekaj narobe. To je

stvar, o kateri velja dobro in pravočasno premisliti. Res je, da je za začetek »gibanja« potrebna močna volja, samodisciplina in tudi odrekanje raznim vrstam »užitka«. Toda premagan začetni napor vas bo popeljal do užitka pri gibanju, ki se mu boste posledično težko odrekli. Ko postane gibanje užitek, je dosežen cilj. Ste na pravi poti – k boljšemu, zdravemu in dolgemu življenju! In četudi kdaj iz te poti skrenete, se nanjo čim prej vrnite. Vztrajnost bo poplačana; imeli boste več energije, veselja do življenja in predvsem zdravja! Za odločitev, da začnete končno gibati in uporabljati svoje telo za namen, kateremu je prvotno namenjeno, res nikoli ni prepozno; zato začnite še danes – verjemite, splača se!

Tistim, ki ste že aktivni, pa ČESTITAM! Svojega aktivnega življenjskega sloga nikakor ne opustite – nadaljujte ... in dodajte leta življenju!

Anita Jaklič, dipl. fizioterapevtka

JOGA z bogato tradicijo ostaja v večnosti življenja in navdihuje vse novodobne vadbe. Pridružite se ji ne glede na vašo starost in se sami prepričajte o učinkih 90-minutne vadbe na zdravje vašega telesa, uma, spomina, čustev, duše, duha ... v uravnoteženo celoto.

Velike Lašče, sredi, ob 19.30 uri, v Levstikovem domu;

Delajte za sebe in čas bo deloval za vas.

Novi člani imajo prvi mesec kar 35 % popusta. Prva vadba je brezplačna.

Informacije na
M: 041 397 789 ali
041 316 989;
www.jogaribnica.si;
www.bodyfacetraining.si
ali f: Darinka Suljevič

Društvo je včlanjeno v Zvezo joga društev Slovenije, ki je postala polnopravna članica Olimpijskega komiteja Slovenije.

Društvo Joga v vsakdanjem življenju Ribnica,
Breg 40, 1310 Ribnica

Z novimi močmi v 2015

Na Posestvu Ugar smo novo leto začeli z precej okrepljeno ekipo. V naše tekmovalne vrste se je Gaju Riossa pridružilo kar nekaj novih tekmovalk, ki bodo tekmovali v juniorski kategoriji. V hlevu skrbita za dobro počutje konj Damjana Miklič in Maruša Žnidaršič. Novo pomoč pa imamo tudi v pisarni - Roteja Gornik je zamenjala dolgoletnega sodelavca **Roka Korošca**. Rok je bil pri nas mnogo let in se bo kar težko navaditi na njegovo odsotnost, saj je res izjemen delavec in sodelavec, ki je na posestvu Ugar poskrbel za marsikatero stvar. Uspešno je opravljal tako tako delo v hlevu s konji kot tudi delo v pisarni, kjer je zanesljivo in dobro poskrbel za vse, kar je potrebno.

Odločil se je, da delo za nekaj časa opusti ter dokonča študij vodarstva, nato pa nadaljuje z delom na različnih projektih iz tega področja. Na njegovi nadaljnji poti, tako poslovni kot osebni, mu želimo vse najboljše ter veliko uspeha!

Novim uspehom in zmagam naproti pa gremo tudi mi in naš tim. Za nami so že prvi uspešni treningi ter priprave na tekmovanja, ki se jih že vsi pošteno veselimo in nestrpnost pričakujemo!

Ugar Equestrian Team
foto: arhiv Posestva Ugar

MALI OGLAS

V Velikih Laščah prodamo kmetijsko zemljišče v velikosti 8.844 m². Nahaja se 1 km iz centra Velikih Lašč, tik ob cesti proti Mali Slevici na levi strani. Parcele št.: 1388/5, 1389/3, 1388/1 v k.o. Velike Lašče. Cena: 1,30 EUR/m². GSM 041 677 025.

VELIKOLAŠKI ROMARJI V SVETI DEŽELI

V tednu od 28. 12. 2014 do 4. 1. 2015 smo se velikolaški romarji z g. župnikom Vladimirjem Jaksetičem pridružili romarjem v Sveto deželo pod vodstvom patra Petra Lavriha.

Na mrzlo in zasneženo jutro smo se z avtobusom odpeljali v viško cerkev k sveti maši, nato pa na letališče v Zagreb, kjer smo imeli prvi let do Istanbula, nato pa še do Tel Aviva. Po vseh natančnih pregledih na letališčih smo se zvečer želeli vkrcati na avtobus, ki bi nas odpeljal do Nazareta. Vendar se je žal en kovček naše najmlajše udeleženke nekam založil, zato smo ostali na letališču dlje, kot smo pričakovali.

Pozno zvečer smo prišli v Nazaret in se namestili v sobe, kajti za jutraj je bilo napovedano zgodnje vstajanje in odhod z avtobusom na prve ogledne. Na vožnji smo se seznanili na kratko z zgodovino Izraela, spoznavali življenje apostola Pavla, šli v Hajfo in si v Cezareji ogledali mogočno rimsko gledališče z odlično akustiko, v Nazaretu pa lepo cerkev Marijinega oznanjenja.

Ob reki Jordan

Ogledali smo si izvir reke Jordan in del reke, kjer je potekalo krščevanje. Še danes se nekateri romarji potopijo v reko. Do leta 1967 je bil ta predel pod Sirijo.

Z avtobusom smo se odpeljali tudi na goro Hermon, kjer je tabor vojske Združenih narodov. Od tam je lep razgled na izraelsko in sirsko mejo. Nekdaj je bilo to območje v celoti vulkansko, zdaj je tu urejen šolski park. V daljavi smo slišali tudi streljanje in zato je bil naš vstop na avtobus malo hitrejši, saj tam vojska nima vaj.

Šli smo na goro blagrov, ki se dviga nad krajem Tabha, v Kano Galilejsko, kjer smo imeli poseben blagoslov zakoncev.

Zadnji dan v letu smo se zgodaj zjutraj odpeljali proti Betlehemu, mestu Jezusovega rojstva. Razdalje med kraji so precej dolge, zato smo imeli možnost

opazovanja narave. Pravo puščavo smo opazovali v vožnji do Jerihe, mesta v Palestini.

Betlehem, mesto, kjer je bil rojen Jezus

Nova Jeriha je po veri večinoma muslimanska, tudi šole se delijo po spolu. Ob opazovanju puščave smo ugotovili, da za jaslince pri nas ne potrebujemo veliko mahu, saj je zelenja zelo malo. Povsod smo lahko opazovali nasade pomaranč, limon in banan. Zanimivo je tudi Mrtvo morje, ki je najbolj slano na svetu, saj vsebuje kar 33% soli in življenje v njem ni mogoče. Ker je bilo vreme toplejše kot v Sloveniji, se je takrat v morju dalo tudi kopati.

Pogled na Jeruzalem

Zvečer smo prišli v Betlehem, se nastanili in po večerni zahvalni sveti maši skupaj pričakali novo leto. Nazdravili smo eno uro prej kot doma. Naslednje jutro ni bilo poležavanja, ampak smo si ogledali votlino Jezusovega rojstva, Pastirske poljane, popoldne pa odšli na vojaško pokopališče in v otroški spominski park, kjer smo podoživljali trpljenje vseh, ki so umrli nasilne smrti.

Ogled Jeruzalema, vrta Getsemani (ime pomeni stiskalnica za olje) in Oljske gore pusti v romarju poseben pečat. Skupaj z romarji z vsega sveta smo se udeležili križevega pota in obiskali Božji grob ter se po stopnicah podali na Kalvarijo. To svetišče je gotovo najbolj častivredno med vsemi. Občutke se težko opiše z besedami, to mora človek doživeti.

Ponosni smo bili v votlini molitve Očenaš, saj je tam več kot 100 plošč z zapisi v različnih jezikih, med njimi je tudi zapis v slovenščini. Z Oljske gore, ki je sinonim za zmagovalje, veselje, upanje, je lep razgled na Jeruzalem in okolico. V enem tednu smo spoznavali kraje in svetišča, ki so najbolj povezani z Jezusovim življenjem in delovanjem.

V nedeljo smo se v poznih večernih urah srečno vrnili domov.

Zahvaljujemo se našemu g. župniku, ki nas je povabil na romanje in se ga tudi udeležil, in patru Petru Lavrihu za zanimivo pripovedovanje in vodenje.

Branka in Tatjana

SVETOVNI MOLITVENI DAN

Že več kot sto let ženske vseh krščanskih veroizpovedi in narodnosti vabijo k Svetovnemu molitvenemu dnevu.

Bogoslužja pod geslom „Informirano moliti – v molitvi delovati“ pripravijo vsako leto ženske iz druge dežele.

Ekumensko bogoslužje na Svetovni molitveni dan slavimo po vsem svetu; pri njem spoznamo in drugim predstavimo deželo, iz katere prihaja bogoslužje, ter predvsem življenje žensk kot kristjank v njihovi domovini.

Letos so bogoslužje z naslovom »Razumete mojo Ljubezen?« pripravile ženske iz Bahamskih otokov.

Prisrčno vas vabimo na bogoslužje, ki bo v Pastoralnem centru v Škocjanu v petek, 6. marca 2015, ob 19.30.

KUD Marij Kogoj, KORK Velike Lašče in KORK Škocjan vabijo na koncert

SDS jim ni uspelo uničiti, ostajamo edina resna alternativa

Vstopili smo v leto 2015, za katerega si preprosto želimo, da bi bilo boljše od prejšnjega. Za Slovensko demokratsko stranko, predsednika Janeza Janšo in navsezadnje za državo bi bilo že težko slabše. »Lansko leto je bilo leto, ki so ga strici iz ozadja namenili za to, da uničijo Slovensko demokratsko stranko, pa jim to ni uspelo. Nasprotno, konec leta se je stranka ponovno zavihtela na prvo mesto med vsemi parlamentarnimi strankami, leto se je končalo bistveno drugače, kot so to načrtovali,« je nedavno dejal Janez Janša.

Toda nič ne kaže, da bi si lahko obetali resnično izboljšanje situacije. Janeza Janšo še kar naprej dušijo s političnimi sodnimi postopki, odgovorni za državo pa z njo ne znajo ali nočejo odgovorno upravljati. Veliko polemik znova sproža postopek privatizacije, ki ga, kot vsakič doslej, zavirajo mencingerjanski zagovorniki nacionalnega interesa. Vse zgolj zato, da bi ohranili vzrode vpliva v ključnih institucijah v državi. Zanimivo pa je, da Mencinger ni imel tovrstnih pomislekov, ko je bilo potrebno na hitro privatizirati Bajtov inštitut. Bojazen, da gre za razprodajo slovenske srebrnine, je odveč. Tuji lastnik bo kvečjemu manj izčrpaval kupljeno podjetje, manj financiral režimske institucije, s čimer bo več denarja ostalo za razvoj in nova delovna mesta. Peticija Preprečite razprodajo! je torej akcija, ki je usmerjena proti brezposelnim in ljudem, ki živijo od lastnega dela. V tem procesu velja izpostaviti Telekom, ki je za stare elite še toliko bolj pomemben, saj razni lobiji vsako leto izčrpajo desetine milijonov evrov, s katerimi obvladujejo medije in javno mnenje. Sploh se zapleta pri prodaji vseh tistih podjetij, ki jih določeni krogi smatrajo za molzne krave. Temu je potrebno narediti konec. Svoje strinjanje s privatizacijo lahko izrazite tudi s podpisom peticije ZA privatizacijo na spletnem naslovu <http://za-privatizacijo.org>.

Vlada ima težave tudi z zlatim fiskalnim pravilom. Čeprav se v SDS zavedamo, da letos od Cerarja dejansko še ni mogoče pričakovati uravnoveženega proračuna in smo pripravljeni pri prehodnem obdobju podpreti bolj fleksibilno varianto, pa zagotovo ne moremo podpreti izvedbenega zakona, ki bi izničil temeljno načelo ustavne spremembe. Ravno zato, da ne bi vsakokratna vlada sama odločala, kdaj je situacija tako resna, da lahko porabi več, kot se zbere v proračunu, je bilo zlato fiskalno pravilo vpisano v ustavo.

Vse bolj kaže, da gredo vladna prizadevanja zgolj v smeri krpanja proračunske luknje. Namesto da bi izvedla ukrepe, ki bi razbremenili prebivalstvo in gospodarstvo, uvaja nove davke in dajatve ter krči

sredstva tam, kjer to prizadene najšibkejše. Tako je na primer ministrstvo za izobraževanje, znanost, šport in mladino ukinilo financiranje učne pomoči. Ministrstvo naj bi tako privarčevalo 3,3 milijone evrov, od šol pa zahtevajo, da učno pomoč osnovne šole še naprej izvajajo, a brez plačila. Ob tem učitelji opozarjajo, da mnoge odločbe o dodatni strokovni pomoči sploh niso bile upravičene. Je to odgovorno upravljanje z državo in njenimi potenciali?

Slovenska demokratska stranka zato ne čaka križem rok na razpad sistema, ampak želi s konstruktivnimi predlogi ponuditi vsaj nekatere nujno potrebne rešitve, ki jih aktualna vlada očitno ni sposobna. SDS je v zadnjih tednih v Državnem zboru predstavila že dva systemska ukrepa, ki bi ukinila volonterska pripravništva in mladim omogočila boljši položaj na trgu delovne sile.

Žal je vlada zavrnila oba, in to samo zato, ker sta bila predlagana s strani opozicije. Ker na tem področju ni prostora za politični prestiž, ampak je pomembno, da slovenska politika končno nekaj naredi za mlade, je poslanska skupina SDS, upošteva vse vladne pripombe, v zakonodajni postopek ponovno vložila predlog Zakona o ukrepih na področju pripravništva. Upamo, da bo vlada tokrat zmogla konstruktivno pristopiti k predlaganim rešitvam in jih sprejela za dobro ljudi.

Anton B. Strah

**Spoštovani občanke in občani,
vabimo vas v našo družbo**

ob počastitvi 20. obletnice ustanovitve

**Občinskega odbora Slovenske demokratske
stranke Velike Lašče**

**v petek, 20. februarja 2015,
ob 19. uri v Levstikovem domu.**

Med kulturnim programom nam bo gost
Janez Janša
predstavil svojo novo knjigo
Noriško kraljestvo – Beli panter.

**Prisrčno vabljeni!
Občinski odbor SDS Velike Lašče**

SMCStranka
Mira
Čerana**KANDIDATNA LISTA
SMC OBČINE VELIKE
LAŠČE**

smc.velikelasce@gmail.com

Spoštovane občanke in občani!

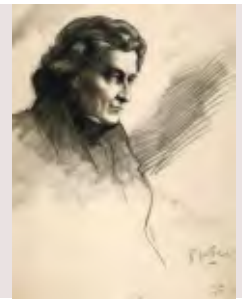
Glede na to, da je to naša prva številka Troble v letu 2015, **vam ob našem prvem skupnem vstopu v novo leto iskreno čestitamo** ter želimo, naj se začetni koraki, ki smo jih storili v letu 2014, utrdijo in s skupnimi močmi oblikujemo boljše prihodnost, ki se prične z letom 2015.

Hkrati vas želimo obvestiti, da vas po novem naš svetnik Roman Jeglič pričakuje sicer ob istem terminu, torej vsak ponedeljek od 19. do 20. ure, vendar na drugi lokaciji. Iz brunarice pri balinišču v športnem parku Turjak se je preselil v pisarno pred vhodom v Dom krajanov Turjak. Sporočamo vam tudi, da bomo, če se g. Jeglič uradnih ur ne bo uspel udeležiti, poskrbeli za kompetentnega namestnika, ki mu bo posređoval vsa vaša sporočila.

Veseli nas, da ste se na povabilo odzvali v tolikšnem številu in zgolj informativno vas obveščamo, da je bila ideja Bajdinške poti že predlagana pristojnim ter tudi z njihove strani potrjena.

Tudi v nadaljevanju bomo veseli vsakega obiska, še bolj pa vaših predlogov za optimizacijo delovanja občine in njen trajnostni razvoj. Vabimo vas torej k povezovanju, izmenjavi idej, predstavitvi projektov, o katerih razmišljate ali pa se vam zdi, da za njih ni dovolj posluha.

Čestitamo vam tudi ob prihajajočemu kulturnemu prazniku, 8. februarju, Prešernovem dnevu, ki naj nam da navdih in spodbudo za polno in srečno življenje vseh nas, občanov Velikih Lašč!

Tistega 17. novembra je bilo sicer lepo, a zelo hladno za kolesarjenje po Bloški planoti, ki je več ali manj moj drugi dom, le da mislim s tem na poti, ki kot niti vežejo duha mojega življenja. Koliko kolesarskih dni se je že nabralo, odkar kolesarim po tej nadmorski višini? Verjetno za nekaj let. Kolikokrat je bilo vroče za »crknt«, kot je velikokrat dejal pokojni bratranec Stane Belak »Šrauf«, ko mi je pošiljal pozdrave z vseh vetrov in najvišjih gora sveta. Kolikokrat me je med kolesarjenjem dobil

dež, da sem bil moker do kože, da sem se sušil do naslednjega dne, ko sem zopet vrtel pedala po poteh Bloške planote, o kateri sta mi toliko pripovedovala stari oče in mati. A lepo je povsod, dokler ti je koža prav. Sem se pa že večkrat zamislil nad besedami, ko mi jih izreče draga žena ob jutranji kavi, preden sedem na kolo: »Saj si ja že star.«

Bloška planota je obsežna, več ali manj valovita in travnata, z nadmorsko višino okoli 780 m in z izpostavljenimi višjimi zakraselimi griči. Po dolžini jo nekako razpolovi manjši potok Bloščica. Tega moraš dobro dvakrat pogledati, da ugotoviš, v katero smer vijugasto teče. Izvira nekje med Runarskim in Kotlom. Nato se usmeri severno, proti cerkvi Svete Trojice, ki so jo zgradili v 17. stoletju po ukazu grofa Ivana Andreja Turjaškega.

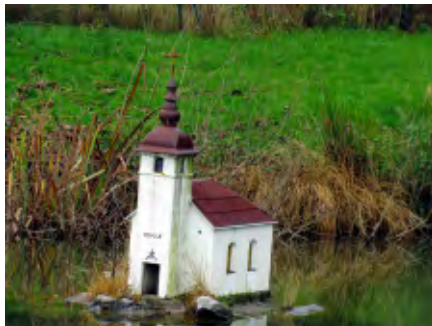
Kajti njihova oblast je segala vse do tu. V Pajkovem so imeli celo svoj dvorec s štirimi kvadratnimi stolpi, ki pa je danes ruševina. Potok Bloščica sicer nekoliko prej zavije nazaj levo proti Velikim Blokam, prečka ga Napoleonov most, nato pa že kmalu ponikne na Bloškem polju pod Liscem (872 m), kjer je bilo svoje čase priljubljeno smučišče za šolske otroke. Bloščica ima kar nekaj manjših pritokov. Eden izmed potočkov izvira pred vasjo Volčje (761 m). Ogradili so ga v kapelico sv. Antona, po katerem se tudi imenuje studenec, iz katerega sem si že tolikokrat natočil vodo v kolesarsko platenko. Po nekaj metrih teče v manjšo mlako, sredi katere je otoček z miniaturno podružnično cerkvico sv. Volbenka, ta je le dobrih deset metrov nižje. Potoček, ki ga ni več kot za pol koraka, za cerkvijo odteka navzdol in malo nižje ustvarja umetno Bloško jezero. Presežek vode pa še vedno odteka po stari strugi nekoliko nižje nazaj v Bloščico.

Bloško jezero danes postaja pojem krajevnega turizma. Sicer počasi, a vztrajno. Zasluge za to imajo že prvi »vikendaši«, ki so leta 1964 zajezili potoček. Okoli jezera je sprehajalna pot, lahko pa se zapeljete tudi s kolesom. V poletnem času si v brunarici ob jezeru tudi kaj naročite, a kot sem dejal: počasi in vse ob svojem času. Tu je tudi nekaj parkirišč, malo višje nad jezerom pa nastaja pravo počitniško naselje z lepimi mestnimi hišami. Zanimivost pa nastaja ob jezeru nad cesto kot pravljica lesena vas manjših počitniških hišic, ki se lepo ujemajo z borovim gozdom. Prostor je ograjen z umetniško oblikovanim lesenim plotom, zlasti vhod, ki se mu pozna, da za vsem tem stoji akademski kipar Božo Strman – Mišo. Ponaša se tudi z umetniško oblikovano skulpturo Bloški vol iz zvarjenih žic v vasi Zavrh (800 m) pod Svetim Urhom. V Novi vasi je pogost priimek sorodstva Strman, ukvarjajo se z unikatnimi umetniškimi, rokodelskimi in kulinaricnimi stvaritvami.

Pravi zanesenjak, turist in mešetar pa je bil naš stari oče Košir iz Malih Lašč pri Sv. Trojici, saj je hodil peš na sejme po Blokah. Z njim je hodila kot mlado dekle moja mati, da je pri njej skrival denar. Kot sta mi pripovedovala, je ona imela na vrvici okoli vratu

manjšo vrečko iz blaga, v njej je imela denar, vse skupaj pa v dekliškem nedrčku. Stari ata je imel pri sebi tudi nekaj denarja; kot je dejal, za kakšno staro bušo, da bi tako preslepila kakšnega roparja. Običajno je kupil po dva para mladih bloških volov; te sta po bližnjicah sproti pasla in napajala do doma. In kot sta mi velikokrat pripovedovala, je oče vole dobro poredil, nato pa sta jih zopet peš vodila v Ljubljano v klavnico, da je bil tudi kakšen zaslužek, za katerega je vedno morala po utečeni navadi skrbeti hčerka Ančka. S seboj sta vedno imela v kanglici »češpovo kašo«, kar sta še toplo pojedla nekje ob poti, ko je bilo od nekje slišati opoldansko zvonjenje. Nikoli pa nista pozabila na molitev. Koliko volov sta morala preprodati, da ji je oče za doto kupil 1928. leta posestvo na »Rašci«, ki je v letih od 1565 do 1567 pripadalo Trubarjevemu očetu! Zanimivo je, da se prav na tem posestvu zamenjajo lastniki do leta 1869 še 24-krat in nato še 4-krat, za vse pa se ve, kateri so bili. Dne 28. junija 2008 je namreč dr. Boris Golec celoten pregled, ki ga je raziskal, izročil bratu Francetu.

Mati pa mi je od posestva nato dala en gozd, v katerem sva s starim očetom v mojem otroštvu tolikokrat napravljala drva. Eh, ja, koliko je bilo lepih trenutkov in dogodkov s starim očetom.

STAREC

*Klečal je sklonjene glave
in sklepal roki,
ki sta počivali na klopi,
in molil.*

*Skozi okno je svetilo sonce
na njegov zgubani obraz.
Opazoval sem ga in si mislil:
Zakaj ni to moj oče?*

*Bil sem še otrok,
ko se mi je vtisnil v spomin.
Vedrih in ponosnih oči,
a z bolečino v srcu.*

Jože Škulj

VELIK MED NAJVEČJIMI

*Rad pohaja z veljaki,
večjimi in sebi enakimi.
V roki vihti pisalo,
ki je poezije natresalo.
Vežan globoko je na mater,
iz zibeli prinesel je talent.
Kot otrok je solze točil,
se v mladosti z Julijo soočil,
v ljubezni bil nesrečen,
v poeziji svoji večen.
Rad pohajal med ljudmi,
spráševal za zgodbe prejšnjih
dni.*

*Sonet obvladal je široko,
uho poslušá ga globoko.
S svojo roko pisal nežno,
v sonetih harmonijo čuti,
hrepenenje mu natrese verze iz
srca.*

*Se narod pokorava,
včasih Dunaj mu nagaja.
Zdravljica je poučna in boleča,
kot mati dana očetu,
za varstvo svojih otrok.
Od morja do gora
vsak človek ga pozna,
veliki poet z ljudmi kramlja.*

*Velik je njegov talent,
spoštuje tudi zakrament,
v cerkev je zahajal,
dober duh osvajal.
Razočaranje mu srce je trlo
mnogokrat,
iz bolečine vlekel korenine
naroda je svojega,
ki pod okovi je živel podložen,
a pokoren narod klen je,
žilav, ob pritiskih buržoazije.*

Pohvala uredništvu Troble in vsem, ki pomagajo pri ustvarjanju občinskega glasila

Med prazniki sem obiskoval sorodnike po različnih krajih Slovenije, kjer sem iz radovednosti prelistal njihova občinska glasila oz. časopise. Ugotovil sem, da je v primerjavi z vidnim, Trobla res zelo kakovosten izdelek. Zato res ena velika pohvala vsem, ki sodelujejo pri ustvarjanju našega občinskega glasila.

Uroš Centa

JNovak

Krog prijateljev Bruna Gröninga in BRUNO GRÖNING

Bruno Gröning

Svetovno znan je postal spomladi 1949 kot »čudodelni zdravnik« iz Herforda. Množice desetttisočih ljudi so se zgrinjale v kraje, kjer je deloval. Dogajale so se neverjetne izcelitve, o katerih so poročali vsi veliki časopisi in revije. Fenomen je bil predmet oddaj na radiu, v tednikih in filmu. Vrhunec je predstavljalo dogajanje na Traberhofu pri Rosenheimu. Tu se je jeseni 1949 dnevno zbralo več desetttisoč ljudi.

Odigrali so se neverjetni prizori. Hromi so lahko spet hodili, slepi so spregledali. Oblasti so se na to odzvale zelo skeptično. Gröning je večkrat dobil prepoved izceljanja. Proti njemu so vodili sodne procese. Nenehno so mu očitali kršenja zakona o zdravilstvu. Dokončna sodba ni bila nikoli izrečena. Bruno Gröning je umrl januarja 1959 v Parizu.

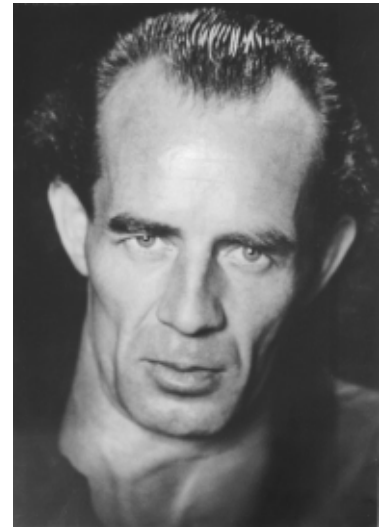
Njegovo učenje

Bistvo učenja Bruna Gröninga predstavlja znanje o »Heilstrom«, Božji moči. Gröning je poučeval svoje poslušalce, kako lahko zavestno ponovno sprejmejo to moč in jo uporabijo za lastno zdravje. S prejemanjem te moči se dogajajo izcelitve po duhovni poti. Dejal je: »Zaupaj in verjemi. Pomaga in izcelja Božja moč. Neozdravljivo ne obstaja. Bog je največji zdravnik.« Bruno Gröning je pozval ljudi k velikemu preobratu, k veri v dobro v človeku in k veri v Boga. Dejal je: »Ljubite svojega bližnjega kot sami sebe! Ne bodite sovražni, neiskreni, ne naredite nikomur ničesar slabega! Bodite vsi dobri, dobri med seboj! Morate vedeti, da spadate skupaj, naj ste revni ali bogati. Svojega bližnjega morate ljubiti kot samega sebe. To je moja želja, to je moja volja, da se to zgodi. In tako kot se zgodi, da se ljudje ponovno povežejo, tako bo vsem tem dana možnost, da bodo deležni pomoči. Ljubite življenje – Boga! Bog je vsepovsod.«

Krog prijateljev Bruna Gröninga

Krog prijateljev Bruna Gröninga nadaljuje delo Bruna Gröninga. Ustanoviteljica je Grete Häusler. Gröninga je spoznala leta 1950 in že ob prvem srečanju z njim doživela izcelitev treh neozdravljivih bolezni. V obdobju, ki je sledilo, je

postala njegova tesna sodelavka in je ustanovljala skupnosti v Avstriji. Leta 1957 je prišla v Nemčijo. Po smrti Bruna Gröninga je ugotovila, da se izcelitve dogajajo še naprej, tako kot je Bruno Gröning napovedal. Zato je ustanovila Krog prijateljev Bruna Gröninga. V njem se je v obdobju do današnjih dni združilo več desetttisoč

ljudi po vsem svetu. Mnogi, ki so učenje Bruna Gröninga vnesli v svoje življenje, so sami doživeli izcelitve. Grete Häusler je umrla 6. septembra 2007 v kraju Hennef/Sieg. Nasledil jo je njen sin Dieter Häusler.

Medicinsko-znanstvena strokovna skupina (MWF)

Skupina je bila ustanovljena leta 1992. Vključuje številne strokovnjake z medicinskega področja. Zdravniki preverjajo in dokumentirajo izcelitve, pregledujejo predhodne ugotovitve in naknadne preiskave s strani neodvisnih zdravnikov. Tako je lahko nastal obsežen arhiv, ki zajema več tisoč strani. V njem se nahajajo poročila o izcelitvah od raka, parkinsonove bolezni, angine pectoris, revme in atrofije kosti, pa tudi odvisnosti od drog in alkohola, depresije in še mnogo drugih. Krog prijateljev ne pripada nobeni cerkvi ali drugim verskim oziroma svetovnonazorskim grupacijam. Ne postavlja se diagnoz, ne izvaja se terapij, ne opravlja se preiskav in se ne zdravi. Prav tako se ne priporoča ali predpisuje zdravljenja, oziroma se ne odsvetuje obiska pri zdravniku, jemanja zdravil, izvajanja terapij ali operativnih posegov. Po izjavi Bruna Gröninga je vsaka izcelitev dar in Božja milost. Zato se v Krogu prijateljev Bruna Gröninga ne daje obljub glede izcelitev.

Dokumentarni film »Fenomen Bruno Gröning«

Že v letu 1994 so se začela priprave na obsežen filmski projekt: kinematografski film o življenju Bruna Gröninga. Raziskave in priprave so trajale celo leto. Pregledan je bil arhivski material, preverjena poročila prič iz tistega časa, zbranih je bilo vedno več podatkov in dejstev. Začelo se je večletno popotovanje po sledih fenomena. Izpeljanih je bilo preko 80 intervjujev s pričami iz

tistega časa. Obiskanih je bilo več prizorišč dogajanj od Gdanska do Pariza. Posneti so bili igrani prizori in dopolnjeni z originalnimi posnetki iz filmskega arhiva. Posnetih je bilo na stotine fotografij, diapozitivov in dokumentov. Zadnji intervjuji so bili posneti v začetku leta 2000, zadnji dokumenti še v letu 2002. Oktobra 2003 je sledila premiera filma. Od takrat tečejo predvajanja filma v kinodvoranah po vsem svetu. Od februarja 2012 je film mogoče dobiti tudi kot DVD, s prevodom v 30 jezikov.

Vsebia filma

Film se poda po sledih Bruna Gröninga. Posamezne postaje njegovega življenja in dela osvetli odprto, objektivno in tankočutno. Nastal je peturni film v treh delih.

Učinek filma

Mnogo gledalcev poroča, kako so med ogledom filma nenadoma začutili moč, gomazenje, pretok v telesu. Za večino popolnoma nova izkušnja. Nekateri poročajo celo o prenehanju bolečin, tegob in drugih obremenitev.

Obstajajo že prva poročila o uspehih, ki so bila preverjena s strani zdravnikov skupine MWF in poročajo o izcelitvah pri ljudeh, ki so nastale med ogledom filma.

*Skrbi, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje,
odšla si v raj tišine,
zaželim tvoje si bližine,
srce se tiho zjoče.*

ZAHVALA

Tiho si odšla draga mama, žena in babica

Marija ZGONC

(1935 – 2014)

iz Srnjaka

Zahvaljujemo se vsem za izrečene besede,
sožalje, darovane sveče, cvetje
in darovane sv. maše.

Posebna pohvala in zahvala osebju ZD Velike
Lašče: dr. Starčevi in dr. Likarjevi, medicinskim
sestram, patronažnima sestrama za požrtvovalno
delo in vso podporo. Zahvala gospodu župniku

Dobrovoljcu za pogrebno slovesnost, laškimi
pevcem in pogrebni službi Zakrajšek. Zahvala
vsem, ki ste jo pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči vsi njeni

Krog prijateljev Bruna Gröninga
vabi na
ogled dokumentarnega filma

FENOMEN BRUNO GRÖNING Po sledih čudodelnega izcelitelja.

Film si boste lahko ogledali

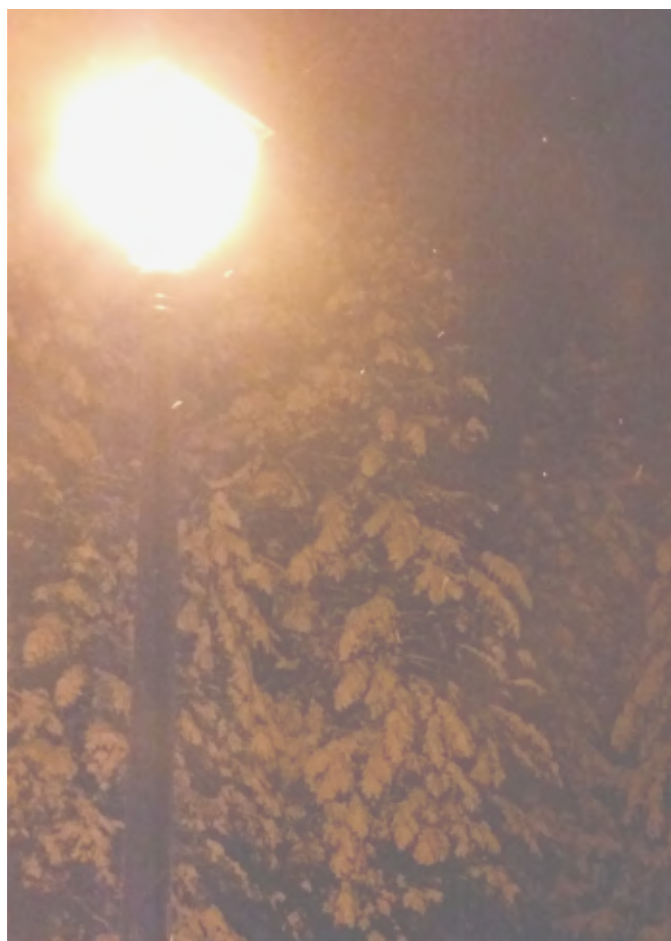
v soboto, 21. februarja 2015, ob 14. uri

in

v soboto, 21. marca 2015, ob 14. uri

v Levstikovem domu v Velikih Laščah.

Vabljeni!

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.
(T. Pavček)*

ZAHVALA

Mnogo prerano je nenadoma in
tiho odšel od nas

Danilo CENTA

iz Turjaka
(1961 – 2014)

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam stali ob strani,
za izrečeno sožalje in besede tolažbe
v tem težkem trenutku.

Iskrena hvala tudi za darovano cvetje in sveče.

Zahvala turjaškimi gasilcem, pevcem, pogrebni
službi Zakrajšek za organizacijo in vse pogrebne
storitve ter vsem, ki ste se poslovlili od njega in ga
pospremili na zadnji poti.

Žalujemo vsi njegovi

*Pozdravljena bodi, draga bučela!
Pomladi tedaj si prvi klicar?
Dviguje se v tebi mi duša vesela,
ko ugledal sem tebe, nedolžna stvar.
(Fran Levstik)*

ZAHVALA

V 76. letu starosti je za vedno prenehal čebelariti
in odšel k večnemu počitku,
mož, oče, dedek, čebelar

Franc GRAMC

iz Turjaka
(1938 – 2014)

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom,
znancem, čebelarjem, ki so darovali cvetje, sveče,
izrekli sožalje in ga pospremili na njegovi zadnji
poti na ljubljanskih Žalah.

Posebna zahvala tudi g. župniku Edu Škulju za
opravljen obred in poslovlilne besede.

Velikolaški čebelarji in vsi njegovi

*Pred tremi leti hčerko si zgubila,
v tvojem srcu je ostala bolečina.
Sedaj sta zopet se našli,
ko dom si zapustila ti.*

ZAHVALA

Zapustila nas je naša draga mama, sestra, teta,
tašča, babica in prababica

Pepca KOŽAR

iz Dvorske vasi
(1924 – 2014)

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, vaščanom in
znancem za darovane svete maše, cvetje,
sveče, izrečena sožalja ter spremstvo na njeni
zadnji poti.

Zahvala gospodu župniku za opravljen obred,
zdravstvenemu osebju, pevcem za petje, Marku
Zakrajšku za organizacijo zadnjega slovesa ter
Društvu upokojencev Velike Lašče.

Žalujemo vsi njeni

ZAHVALA

Tiho se je poslovil dragi brat, stric in svak

Jože ZAKRAJŠEK

iz Podkoglja 7
(5. 12. 1943 – 24. 12. 2014)

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izrečena sožalja; za
darovano cvetje, sveče in svete maše ter pomoč
ob slovesu. Zahvala vsem, ki ste se od njega
poslovlili in ga pospremili na zadnji poti.

Zelo smo hvaležni osebju ZD Velike Lašče, še
posebno dr. Milenki Starc Vidrih, sestri Mileni in
patronažni sestri Martini. Zahvala gospodu
župniku Branetu Zadniku in gospodu župniku
Vladimirju Jaksetiču, velikolaškimi pevcem,
gasilcem PGD Karlovica in
pogrebniemu zavodu Zakrajšek.

Žalujemo vsi njegovi

PVC in ALU OKNA ter VRATA
iz visokokakovostnih materialov

Do konca februarja vam **PODARIMO TROSLOJNO STEKLO** Ug = 0,6

041 402 780 • priba@amis.net
www.priba-okna.si

Razstavní salon:
Javorškova ul. 3, 1315 Velike Lašče,
delavni čas: ponedeljek do petka, od 8h do 17h,
sobota po dogovoru

Adaptacije stanovanj, hiš in poslovnih prostorov.

Prenove kopalnic.

PRIBA OKNA PRIBA

PRIBA OKNA d.o.o., tel: 01 510 55 30, fax: 01 510 55 31
Barbara, gsm: 041 449 334, Primož, gsm: 041 402 780

TEŽAVE Z RAČUNALNIKOM?

Ogled obstoječega stanja in svetovanje **brezplačno!**

il
Jan Lipovac
računalniške rešitve

Računalniške rešitve Jan Lipovac s.p.
Velika Slevica 13 | 1315 Velike Lašče
m: 031 804 227 | jr.jan.lipovac@iol.net

Vzdrževanje,
prodaja in servis računalniške opreme za podjetja in fizične osebe.

Pooblaščen prodajalec za: **metakocka**
Spletni program za enostavno vodenje podjetja.

PROMO KODA:
575918

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje d.o.o.

Vse na enem mestu.
www.zpsku.si

PRI GRADNJI NOVEGA OBJEKTA, ALI PRI REKONSTRUKCIJI, DOZIDAVI, NADZIDAVI ALI LEGALIZACIJI OBSTOJEČEGA VAM NUDIMO UGODNE PROJEKTANTSKE STORITVE:

- izdelava vse potrebne projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja za vse vrste objektov,
- pridobitev gradbenega dovoljenja,
- izdelava geodetskega posnetka in parcelacije zemljišča.

Za vas na enem mestu izpeljemo vse potrebne postopke do začetka gradnje vašega objekta.

Nudimo pa vam tudi kompletno ureditev etažne lastnine v vaši večstanovanjski stavbi.

Najdete nas na Taborski cesti 3 v Grosuplju in po telefonu **(01) 7810 320**.

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.
GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fasetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

Z vami že 27 let

KLANČAR

Neodvisni servis vozil Renault in Dacia

Ugodne kvalitetne rešitve za vaš Renault nadomestni deli avtoplašči, premontaža, shranjevanje ličarsko-kleparska dela (pogodbenik zavarovalnice Triglav) polnjenje in popravila klimatskih naprav

Grozničkova 11, 1000 Ljubljana
Tel: **01/42 72 001**
Gsm: **041 710 151**
Email: info@klanacar.si, www.klanacar.si
Delovni čas: pon - pet: 8.00 - 16.30

**ZOBNA AMBULANTA
PRENADENT**

- estetsko zobozdravstvo,
- protetika,
- implantologija,
- otroško zobozdravstvo,
- brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- zdravljenje parodontalne bolezni

Draga 1, 1292 Ig • GSM: 040 954 000 • www.zobozdravstvo-prenadent.si

**OKREPČEVALNICA
ROZIKA**
PIZZERIA

NOVO-IGRALA!

OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
TURJAK 17, 1311 TURJAK
01/7881 680

MALICE - KOSILA - PIZZE - JEDI PO NAROČILU

Zberi 10 žigov "ROZIKA" (MALICA) - dobiš malico gratis.
Zberi 10 žigov "ROZIKA" (PIZZA) - dobiš veliko ali pizzo klasiko gratis.

Tufra
d.o.o.

TURJAK 59, TURJAK
GSM: 041 772 711

MINIBAGER 6 TON

**IZKOPI
PREVOZI S KIPERJEM
GRADBENA DELA
UREDITEV DVORIŠČ
ASFALTIRANJE
PRODAJA IN VGRADNJA
ČISTILNIH NAPRAV**

ARMEX-GRAF, ROTO, ZAGOŽEN AQUAmax, VODATEH

CENA ŽE OD
2.299,00 €
+DDV

Z VGRADNJO IN VSEMI PRIKLOPI
LAKI ZA PARKET IN PRIBOR

Berger-Seidle

LAKI, OLJA, SREDSTVA ZA ČIŠČENJE
IN VZDRŽEVANJE PARKETA
SE PRIPOROČAMO!

skerca
UREJANJE VRTOV

070 69-55-44

- Načrtovanje in urejanje vrtov
- Strojna setev, travni tepihi
- Ribniki in skalnjaki
- Namakalni sistemi
- Obrezovanje sadnega, okrasnega drevja in živih mej

**PRIHAJA POMLAD, PREPUŠTITE VAŠE SADNO DREVJE
VRTNARJEM SKERCE**

Plačilo položnic brez provizije

**Vabljeni na
novo prodajno mesto
Si.mobil Grosuplje
v Mercator centru.**

Vse, ki nas boste s tem kuponom obiskali do 31. 3. 2015 bomo nagradili z **20 % popusta** ob nakupu dodatne opreme.

Si.mobil Grosuplje
Brezova 1a, 1290 Grosuplje
t: 040 97 97 88
Delovnik: pon-čeb: 8:00-20:00

KOLEDAR PRIREDITEV

PETEK, 6. FEBRUAR, ob 19.30

Levstikov dom, Velike Lašče
**PRIREDITEV OB SLOVENSKEM
KULTURNEM PRAZNIKU**

(Občina Velike Lašče in
OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče)

PETEK, 6. MAREC, ob 19.30

Pastoralni center, Škocjan
SVETOVNI MOLITVENI DAN

(Slovenski odbor Svetovnega molitvenega
dneva in Društvo kulturni most Lützelflüh -
Velike Lašče)

PONEDELJEK, 9. FEBRUAR, ob 18. uri

Knjižnica Frana Levstika, Velike Lašče

**POGOVOR S PISATELJICO IN
PREVAJALKO EVELINO UMEK**

Pogovor bo vodila

Mihaela Andromako Rihar

(MKL, Knjižnica Frana Levstika Velike Lašče)

SOBOTA, 7. MAREC, ob 19. uri

Dom krajanov Turjak

KONCERT STANETA VIDMARJA

(KUD Marij Kogoj, KORK Velike Lašče
in KORK Turjak)

PETEK, 13. FEBRUAR, ob 19. 30 uri

Levstikov dom, Velike Lašče

ABONMAJSKA PREDSTAVA

Gostuje SNG Nova Gorica

s predstavo Kraja

(Občina Velike Lašče)

PONEDELJEK, 9. MAREC, ob 19. uri

Knjižnica Frana Levstika, Velike Lašče

LITERARNI VEČER

(MKL, Knjižnica Frana Levstika Velike Lašče)

NEDELJA, 15. FEBRUAR, ob 18. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

FOLKLORNI VEČER

(Društvo podeželske mladine Velike Lašče)

ČETRTEK, 12. MARCA, ob 17. 30 uri

Levstikov dom, Velike Lašče

OD SLIKARSTVA K FOTOGRAFIJI

IN NAZAJ

predavanje umetnostne zgodovinarke

Marjane Dolšina

(JZ Trubarjevi kraji – UTŽO Velike Lašče)

PETEK, 20. FEBRUAR, ob 19. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

Prireditev ob počastitvi 20. obletnice

ustanovitve OO SDS Velike Lašče s

predstavitvijo knjige Janeza Janše

NORIŠKO KRALJESTVO - BELI PANTER

(OO SDS Velike Lašče)

PETEK, 13. MARCA, ob 17. uri

Dom krajanov, Turjak

PROSLAVA ZA DAN ŽENA IN

MATERINSKI DAN

(KUD Marij Kogoj Turjak)

SOBOTA, 21. FEBRUAR, ob 14. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

Predvajanje dokumentarnega filma o

BRUNU GRÖNINGU

(Krog prijateljev Bruna Gröninga)

Organizatorji si pridržujejo pravico do morebitnih sprememb.